

Rusija ir Baltarusija gali tapti konfederacija

Vilnius, rugsėjo 25 d. (LR) — Kaip pavyko sužinoti, jau parengtas Rusijos ir Baltarusijos susijungimo į konfederaciją sutarties projektas. Artimiausiu metu gali atsirasti nauja valstybė, su kuria sieną turės ir Lietuva, iš Minsko „Lietuvos ryte“ rašo korespondentas Jurasis Karmanovas.

Kaip pranešė šaltiniai Baltarusijos prezidento administracijoje, pastaruoju metu įvyko nemažai Rusijos ir Baltarusijos valstybės pareigūnų susitikimų, kurių metu svarstyta konfederacijos sudarymo galimybė.

Iš pradžių Baltarusijos prezidento administracijos visuomeninės politinės informacijos valdybos viršininkas Vladimir Zametalin susitiko su Rusijos vicepremieriu Oleg Soskov ir su Saugumo tarybos sekretoriumi Oleg Lobov. Rusijos atstovai susidomėjo Baltarusijos pasiūlymais dėl konfederacijos sudarymo.

Vėliau vizito Maskvoje metu Baltarusijos užsienio reikalų ministras Vladimir Senko kartu su savo Rusijos kolega Andrej Kozjrev rengė bendrą pareiškimą dėl konfederacijos sudarymo. Dar vienas žingsnis šia linkme buvo ir priešpaskutinę rugsėjo savaitę įvykę Baltarusijos prezidento Aleksandr Lukašenkos vizitai į Maskvą bei Sočį, kuriame išsėjo Rusijos prezidentas Boris Jelcin.

Pasak įvairių šaltinių, šie Aleksandr Lukašenkos vizitai organizuoti labai skubiai. Dar rugsėjo 17 d. nė viena iš Baltarusijos valstybės žinybų apie jį nebuvo informuota. Kitą dieną po to, kai iš Maskvos gautas kažkoks laiškas, kurio turinys niekam nežinomas, Baltarusijos prezidentas skubiai pranešė vyktas į Rusijos sostinę. Dėl šios priežasties net atidėtas rugsėjo 21 d. planuotas A. Lukašenkos vizitas Armėnijoje.

Rugsėjo 19 d. Maskvoje Baltarusijos prezidentas susitiko su Rusijos ministru pirmininku Viktor Černomyrdin bei kai kuriais kitais aukšto rango Kremliaus pareigūnais (nepatvirtintais duomenimis, ir su gynybos ministru Pavel Gračev). Po to jis

Peticija prieš nelegalius lošimo namus

Vilnius, rugsėjo 30 d. — „XXI amžiuje“ spausdinamas Krikščionių demokratų partijos kreipimasis į Lietuvos prezidentą Algirdą Brazauską. Jame sakoma, jog „nors 1993 m. kovo mėnesį buvo Seimo priimtas įstatymas, draudžiantis steigti lošimo namus Lietuvoje, ir už tą įstatymą pasisakė dešimt politinių partijų bei visuomeninių judėjimų, dabar LDDP frakcija ruošia pataisą, kuri leistų steigti lošimo namus. Tuo aiškiai suinteresuota mafija“.

Kreipimesi ir prezidentą prašoma „padaryti viską, kad būtų likviduoti nelegalūs lošimo namai ir kad būtų visiškai įgyvendintas Seimo priimtas įstatymas“.

Pasirašo 8,570 Telsių vyskupijos ir 400 Raseinių dekanato (Kauno arkivyskupija) tikinčiųjų, tarp kurių 27 kunigai. Kviečiamos ir kitos Lietuvos parapijos „skubiai reaguoti į besiantinančią nelaimę“, rinkti parašus po panašiu kreipimusi.

nuvyko į Sočį pas Rusijos prezidentą B. Jelciną.

Susitikimų metu stengiamasi, kad nenutekėtų jokia informacija, todėl A. Lukašenką lydi tik patikimiausi asmenys. Tikriausiai dėl tokio slaptumo iš Maskvos į Minską išsiųstas ir prezidentą lydėjęs vicepremieris Michail Miasnikovič. A. Lukašenkai artimi asmenys tuo metu neoficialiai platina informaciją, kad vizito tikslas — susitarimas su Rusija dėl kredito Baltarusijai, dėl energijos tiekimo lengvatinėmis sąlygomis ir dėl maitinimo pakaitimo.

V. Černomyrdin ir A. Lukašenką, Maskvoje kalbėdami su žurnalistais, pranešė susitikimo metu aptartą antrą maitinimo sąjungos etapo realizavimo galimybes. Tačiau Baltarusijos delegacijoje nebuvo ministro pirmininko Michail Čigirio, o tai leidžia spėti, kad susitarimai dėl maitinimo — tai tik kitų klausimų svarstymo priedanga. Tai rodo ir Minske pastebimas nervingumas: atšaukta iprastinė M. Čigirio spaudos konferencija, o V. Senko neatvyko į spaudos konferenciją, surengtą Slovakijos delegacijos vizito proga.

Nepaisant visos šios sumaišties, pavyko sužinoti, kad viešas pareiškimas dėl Rusijos ir Baltarusijos konfederacijos sudarymo gali būti paskelbtas jau rugsėjo pabaigoje. Vienas iš galimų naujojo valstybinio darinio pavadinimų — Nepriklausomų Valstybių Sąjunga, mat manoma, kad vėliau konfederacijos narėmis taps ir kitos valstybės. Maskva ypač suinteresuota, kad prie būsimos sutarties prisidėtų Ukraina. Tačiau tikėtis kažin ar realu, todėl nagrinėjama galimybė priversti ji ekonomine blokada, kurią organizuotų Rusija ir Baltarusija.

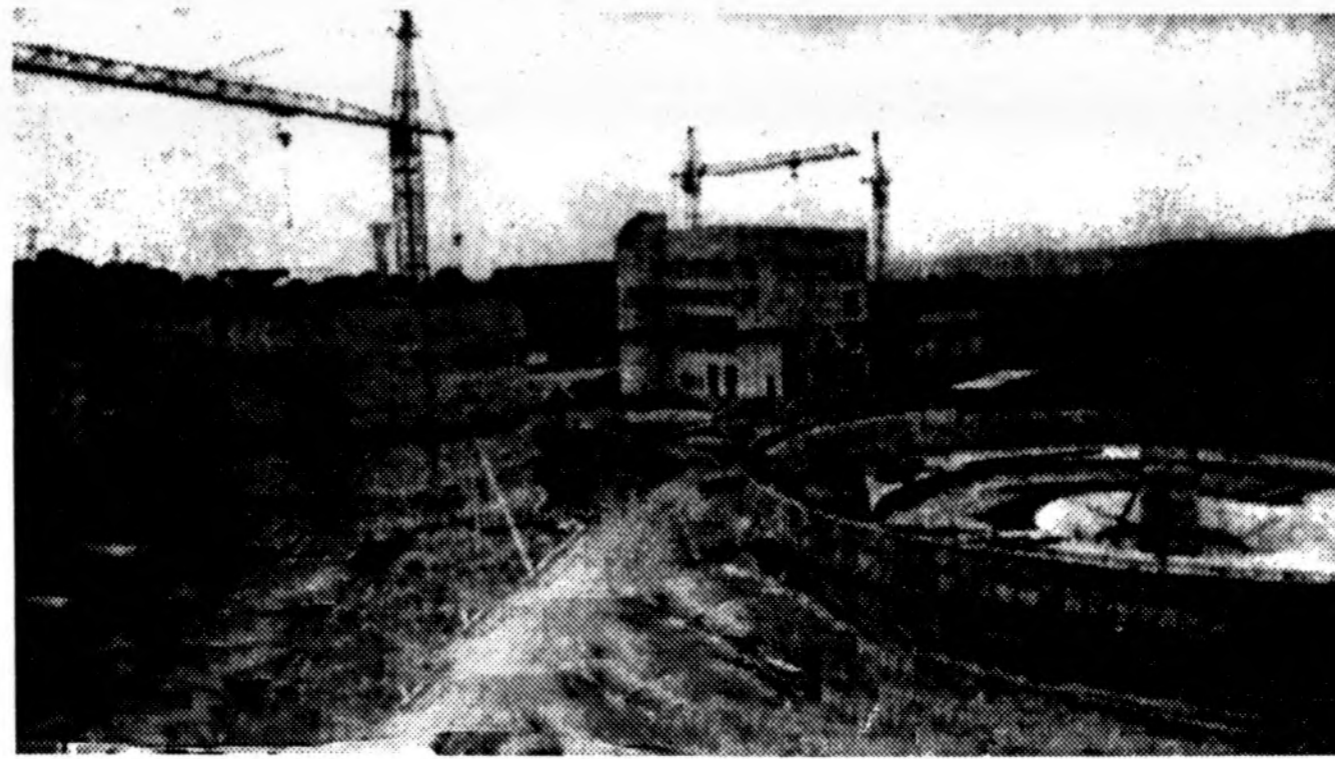
Duomenų, kuo remiantis (ekonominė, karinė politinė ar kitokia sąjunga) bus sudaroma konfederacija, visiškai nėra. Tačiau tai, jog A. Lukašenką iš Sočio kurortu, netikėtai net Ukrainos prezidentui Leonid Kuchmą, nuvyko į Kijevą, rodo, kad jau sudaryti tikrai norima.

Iš Baltarusijos šaltinių gauta informacija asmeninio pokalbio metu patvirtino vienos užsienio ambasados atstovus. Jis taip pat kalbėjo apie galimybę, kad naujosios sąjungos atsiradimas taps logiška B. Jelcino ir A. Lukašenkos pareiškimų dėl naujo karinio bloko sudarymo prieš NATO tąsą. Diplomatas pridūrė, kad vis dar yra vilties, jog nugalės sveikas protas, ypač Rusijos valstybės veikėjų. Galbūt jie vis dėlto atsakys savo planų, kurių įgyvendinimas turėtų sunkiai nuspėjamų pasekmių.

Rusijos prezidentas Jelcinas, atrodo, dar abejoja. Tai patvirtina faktas, kad jis A. Lukašenką visą dieną išlaikė primamajame.

Kol kas ne visai aiškios ir priežastys, skatinančios Rusiją skubiai sudaryti konfederaciją. Aiškinimas, kurį NTV televizijos programoje „Itogi“ pateikė politikos apžvalgininkas Jevgenij Kiselišov, nelabai įtikinantis. Kaip žinoma, jis teigė, jog naujo valstybinio darinio sukūrimą Rusijos „valdžios partija“ tikisi panaudoti tam, kad vėlesniam laikui būtų nukelti parlamento ir prezidento rinkimai.

Tačiau šiuo atveju logiška

Marvelėje sparčiai kyla vis nauji Kauno miesto vandenvalo įmonės „Kauno vandenys“ statiniai. Iki šiol Kaunas dar neturi nuotekų valymo įrengimų, kai kuriose miesto dalyse nebuvo nei vandentiekio, nei kanalizacijos tinklų. Dabar, su Lietuvos vyriausybės, Kauno miesto bei užsienio investicijų pagalba, pirmiausiai statomi vandenvalo įrengimai, paskui jau bus rekonstruojama vandentiekio sistema.

Nuotr. Kazimiero Daknio, „Dienoje“

Rusija priešinas NATO plėtimo planui

Bruselis, rugsėjo 28 d. (NYT) — NATO ketvirtadienį išdėstė savo planą, kaip priimti Vidurio Europos ir kitas šalis, bet nepavyko nuraminti Rusijos, kad šis plėtimasis neatkurs Šaltojo karo metu buvusį pasiskirstymą tarp Rytų ir Vakarų, rašo Craig R. Whitney „The New York Times“ dienraštyje.

„To, ką matome iki šiol, nepakanka, kad pakeistume savo nuostatą dėl NATO plėtimo“, pareiškė Rusijos ambasadorius Belgijai Vitalij Čurkin, gavęs savo kopiją 28 puslapių dokumento, kuriame išdėstomas NATO plėtimo planas, ir išklaušęs dvi valandas trukusio šio plano pristatymo NATO būstinėje Briuselyje.

Vakarų diplomatai pripažino, kad Rusijos reakcija nebuvo nesitikėta, nes ji žino, kad tokios Vidurio Europos šalys kaip Lenkija, Vengrija ir Čekija nori NATO narystės kaip apsaugą nuo Rusijos plėtimosi grėsmės, rašo „The New York Times“ korespondentas.

NATO generalinis sekretorius Willy Claes pasakė, kad greičiausia truks laikas, kol Rusija atsakys savo būkštavimui, kaip truks laiko ir kol pati NATO sąjunga pasirodys priimti pirmą naują narę-valstybę. Ir turės patvirtinti visos 15 dabartinių narių.

NATO išdalintame plano dokumente nenurodyta, kurios šalys ateityje būtų priimtos į šią gynybos sąjungą, nei kada tai įvyktų. Ir buvo aiškiai parašyta:

būtų juos pagreitinti, o ne atidėti. Jeigu susijungimas įvyktų greitai, tai rinkimus Rusijos „valdžios partijai“ taip pat būtų paranku surengti greitai: mat susijungimo euforija duotų jai papildomų politinių dividendų.

Todėl labiau ir tiesą panašus būtų aiškinimas, siejantis Maskvos veiksmus su tarptautine padėtimi, taip pat ir buvusioje Jugoslavijoje. Tačiau kažin ar Rusijai naudingas didelis ir svarbiausias, ilgalaikis įtampos padidėjimas tarptautinėje politikoje.

Kartu visi supranta, kuo vadovaujasi Baltarusijos prezidentas. Viena vertus, jis tikisi išspręsti daug Baltarusijos vidaus problemų ir gauna realią galimybę tapti pretendentu į jungtinės valstybės vadovo postą rinkimuose, kurie bet kuriuo atveju netolimoje ateityje turi įvykti.

pasitikėjimą ir padėtų užtikrinti, kad Europa niekuomet nebus padalinta į priešingas stovyklas“, teigiama dokumente.

Bet dokumente taip pat aišku, kad klausimas šiuo atveju nėra ar nauji nariai bus priimami, bet kada, nes dauguma narystės prašanciu narių greičiausiai įstotų į NATO ateinančio dešimtmečio laikotarpyje.

Kai kurios Rusijos nuostatos buvo kategoriškai atmetos naujame NATO dokumente, kur parašyta: „NATO sprendimai negali būti priklausomi nuo narystės neturincios valstybės veto ar „droit de regard“ (konsultavimo teisės), ir aliansas negali būti pavaldus kitai europietiška saugumo institucijai“.

Panevėžio ligoninės vadovai tikrina gydytojų laiškus

Vilnius, rugsėjo 25 d. (LR) — Panevėžio respublikinės ligoninės gydytojai gauna jiems adresuotus, tačiau atplėštus ir kažkieku jau perskaitytus laiškus.

Kaip rašo Bronius Matelis „Lietuvos ryte“, skaityti sveikimo laiškus ligoninėje nutarta dar pavasarį, tačiau viešumon tai išliko tik dabar.

Praėjusią savaitę keturi vaikų chirurgijos skyriaus gydytojai gavo po laišką ir Baltijos šalių Vaikų Chirurgijos Asociacijos. Į skyrių atnešti laišukai buvo jau perskaityti, laiškas buvo prisegtas prie voko.

„Pasipiktinau tokiu dalyku ir manydama, jog tai padarė mano kolegos gydytojai, ėmiau jiems priekaištauti. Tuo labiau, kad man toks atvejis ne pirmas“, sakė gydytoja V. Bružienė.

Anot gydytojos, tik nuėjusi aiškintis į kanceliarijos skyrių sužinojo, jog laišukai atplėšiami ir skaitomi ligoninės vadovų nurodymu. V. Bružienė buvo paaiškinta, kad taip daroma su daugeliu gaunamų laišku.

Gydytoja sakė neseniai gavusi ir grynai asmeninio pobūdžio laišką iš Taivano. Laiško šonas buvo nukirptas. „Pamaniau, kad tai — komunistinės Kinijos darbas ir iš pradžių nekreipiau dėmesio“, prisiminė Bružienė. Ji vėliau ligoninės vadovų elgesį pavadino konstitucinių žmonių teisiu pažeidimu.

Ligoninės kanceliarijos ir statistikos skyriaus vedėja Z. Kvalitienė, paprašyta paaiškinti tokius faktus, su „Lietuvos ryto“ korespondentu kalbėtis nenorėjo. Šiūlė kreiptis į ligoninės vadovus.

Ji tik pasakė, kad „jokių

Tautininkai: Istoriniai kaltinimai — politinis manevras

Vilnius, rugsėjo 25 d. (LR) — Lietuvos Tautininkų Sąjungos išplėstiname tarybos posėdyje rugsėjo 23 d. Kaune dalyvavo ir miestų ir rajonų tarybas išrinkti sąjungos nariai. Po jo įvykusių spaudos konferencija, kurioje dalyvavo pirmininkas Rimantas Smetona, Seimo frakcijos vadovas Leonas Milčius ir Kauno rajono tarybos narys J. Čaplikas, „Lietuvos ryte“ aprašo Jadvyga Pekarskaitė.

Pasak pirmininko Rimanto Smetonos, posėdyje aptarta politinė ir ekonominė šalies padėtis, vėl kalbėta apie opozicinių partijų bendradarbiavimo, jų sutelkimo perspektyvas, santykių su kitomis partijomis, Tautininkų Sąjungos stiprinimo būdus. Kalbėta apie ruošiamąsi ateinančioms rinkimams.

Tautininkai, kaip informavo R. Smetona, kandidatus į Seimo narius kels visose apygardose. Skyriaus miestuose ir rajonuose iki gruodžio 1 d. turi pateikti kandidatų sąrašus jų rinkimų apygardose.

„Tautininkų Sąjunga nusiteikusi ryžtingai. Nesijaučiame esantys kur nors parašėje ar pakraštyje“, pareiškė R. Smetona.

Spaudos konferencijos dalyviai iš esmės pasisakė trimis klausimais. Pirmasis — dėl istoriko Z. Butkaus straipsnio, kuriame paskelbti faktai, kad Lietuvos tautininkų partijos laikraščius „Tautos vairs“ ir „Lietuvis“ 1924–1926 metais finansavo sovietai, o partijos vadai Antanas Smetona, Vincas Krėvė ir Augustinas Voldemaras nuo 1922 m. Lietuvos užsienio ir vidaus problemas svarstė su Sovietų Sąjungos pasiuntiniais Lietuvoje. Antrasis — kodėl tautininkai priešinas partduoti žemę užsieniečiams ir nenori tuo tikslu keisti 47 Konstitucijos straipsnio. Patikslinta nuostata dėl tautininkų iškeltos opozicijos vadovo problemos ir jo juridinės sąvokos.

Leonas Milčius, komentuodamas pareiškimus spaudoje dėl tautininkų praieities vertinimo, sakė, kad pavasarį vykusiam suvažiavime specialistų grupė nagrinėjo sąjungos istoriją, tačiau „turint daug informacijos yra aiškiau“. Anot L. Milčiaus, „yra kitas dalykas: kaip rinkti bei panaudojami faktai — ar dėl

istorinės tiesos, ar politiniai sumetimais“. Seimo nario teigimu, aiškiai matyti, kad tai panaudojama siekiant sukompromituoti opozicinę partiją.

„Lietuvos ryto“ paprašytas pakomentuoti, kaip elgsis šandieniniai tautininkai — neigs istoriko faktus ar imsis dar kokių nors veiksmų, R. Smetona teigė, kad istoriko Z. Butkaus šaltiniai, kuriais jis remėsi (rusų diplomatų dienoraščiai ir pokalbiai), vertia abejoti straipsnių moksliskumu. Mokslininku jis abejoja ir todėl, kad ne visuose straipsniuose jis skiria vienodai dėmesio, ar rusų diplomatija, remdama tautininkus siekė sutrukdyti Lietuvai suartėti su Latvija ir Estija. Viename iš straipsnių, teigė R. Smetona, apie tai parašyta vos pusė eilutės.

Seimo nario L. Milčiaus nuomone, Tautininkų Sąjunga, kurios vadovų niekas negali apkaltinti korupcija, nepatinka valdancijai partijai. Neparanki ji ir didžiosioms opozicinėms partijoms — ir dėl požiūrio į žemės pardavimą užsieniečiams, ir dėl ėjimo į Europos Sąjungą, minčių juridiskai įteisinti opozicijos vadovą.

Pasak Rimanto Smetonos, tai, kad Tautininkų Sąjunga iškelė klausimą, ar V. Landsbergis teisėtai vadinamas opozicijos vadovu, yra naudinga pačiai Tėvynės Sąjungai. Niekas neabejoja, kad profesorius yra moralinis vadas, sakė R. Smetona, bet politinis vadas ir vadovas nėra tas pat. „Dabar dešiniajai opozicijai niekas nevadovauja“, teigė Tautininkų Sąjungos pirmininkas. Pasak L. Milčiaus, kaip galima kalbėti apie opozicijos vadovą, jei Seime dešiniojos frakcijos nesueina pasitarti net svarbiausiais klausimais.

„Po metų to darbo jau nereikės. Galės visokiais titulis pasirašinėti — opozicijos vadovas ar dar kitaip“, kalbėjo L. Milčius.

Tautininkų Sąjungos vadovai atmetė kaltinimus jiems, kad, pasisakydami prieš žemės pardavimą užsieniečiams, šiuo metu vykdo kažkieno užsakymą. Anot Milčiaus, stebint, kaip balsuoja vienu ar kitu partijų atstovai Seime, susidaro įspūdis, jog tautininkai kaip tik gina lietuvių tautos interesus.

Latvijos rinkimuose — nesitikėti pirmieji rezultatai

Ryga, spalio 2 d. (OMRI) — Praėjusią savaitę, rugsėjo 30 — spalio 1 d. vykusiuose Latvijos parlamento rinkimuose devynios iš savo kandidatų sąrašų turėjusių 19 partijų surinko pakankamai balsų — 5% balsų minimumą, kad laimėtų vietas Aukščiausiojoje Taryboje, pranešė BNS žinių agentūra pirmadienį.

Pagal pirminius rezultatus kairioji Demokratų Partija Saimnieks laimėjo 18 vietų; radikalių dešiniųjų partija Populiarusis Judėjimas už Latvija ir valdančioji Latvijos Kelio partijos abi laimėjo po 17 vietų; radikaliųjų nacionalistų „Už

Tėvynę ir laisvę“ partija — 14 vietų; dešiniųjų Latvijos Konservatorių partija — 8 vietas, Valstiečių Sąjungos ir Latvijos Vienybės partijos — po septynias vietas ir kairiųjų Latvijos Socialistų ir Tautinės Santarvės partijos — po šešias vietas.

Didžiausias staigmena buvo Populiarusis Judėjimo už Latvija partijos pasisekimas, kuriai vadovauja Latvijos vokiečiai Joachim Siegerist. Jam buvo atimtas parlamento nario mandatas už nedalyvavimą posėdžiuose ir jis pats nekandidavo, nes nepakankamai gerai kalba latviškai.

KALENDORIUS

Spalio 3 d.: Evaldas, Karitina, Rimtas, Eitvilas, Atlanta. 1458 m. gimė šv. Kazimieras. Spalio 4 d.: Šv. Pranciškus Asyziėtis (1182–1226); Aura, Eivydė, Gaillus.

sekretorius Warren Christopher siūlė, kad JAV pažadės Taivano prezidentą įsileisti į JAV tik asmeniškais tikslais ir stipriai apribotų jo laisvę viešai kalbėti. Bet Kinija tai atmetė kaip nepakankama.

Anot jo, JAV valstybės

SVEIKATOS KLAUSIMAI

MOTERYS IR ŠIRDIES LIGOS

Visuomenė yra klaidingai įsitikinusi, kad širdies ligomis dažniau serga ir miršta vyrai, o moterims jos ne taip dažnai pasitaiko, todėl joms neverta per daug rūpintis. Tačiau Pennsylvania State universiteto atliktuose tyrimuose nustatyta, kad nuo širdies ligų daugiau Amerikoje miršta moterų, negu nuo bet kurių kitų ligų sudėjus kartu.

Tvirtinama, kad 35 proc. širdies smūgio atvejų, pasitaikiusių moterims, lieka neatpažintų (vyru – 28%); maždaug viena iš 7 moterų tarp 45 ir 64 m. amžiaus turi stipresnį ar lengvesnį širdies sutrikimą arba yra turėjusios insultą. Kasmė Jungtinėse Amerikos Valstijose, širdies ligų pakirstos ar insulto ištiktos, miršta 479,000 moterų, kai tuo tarpu nuo krūtų vėžio, vadinamo pagrindiniu „moterų žudiku“, miršta 43,300, o plaučių vėžiu – 51,400.

Jau nuo 1984 m. pastebėta, kad daugiau moterų, negu vyrų, suserga širdies ligomis. Nors vyrai turi daugiau infarktų, bet moterys paprastai patiria daugiau komplikacijų po infarktų ir insultų. Apie 44 proc. moterų, turėjusių infarktą, miršta metų laikotarpyje, o tuo tarpu vyrų tik 27 procentai.

Kurioms moterims gresia didesnis širdies ligų pavojus? Pirmasis veiksnys yra amžius. Po 55 metų amžiaus širdies ligos pavojus moterims nuolat didėja. Nemažą rolę vaidina ir paveldėjimas. Kai artimas giminė turėjo širdies smūgį prieš 60-sius savo amžiaus metus, yra pavojus ir jo giminaitėi.

Cholesterolis taip pat priskaičiuojamas prie pavojingų ženklų, kad moteris gali susirgti širdies liga. Jeigu cholesterolis yra aukštesnis, kaip 220 mg/dl, o „gerasis cholesterolis“ mažesnis, negu 35 mg/dl, moteris turėtų susirūpinti. Prie širdies ligos pavojaus dar prisideda rūkymas, cukraligė, aukštas kraujospūdis, nutukimas ir nejudrumas.

NAUDINGA ŽINOTI

„University of Chicago“ biuletenyje (1995 m. rugsėjis) pažymima, kad bent 10 procentų ligonių, atsiduriančių ligoninėse, ten patenka dėl reakcijos į gydytojo prirašytus, ar be recepto nusipirktus, vaistus. Beveik visų tų pavojingų reakcijų ir vaistus galima išvengti, jei žmonės pasistengs gauti daugiau informacijų apie su gydytoju receptu arba ir be jo imamus vaistus. Dažnai gydytojas ar vaistininkas, jeigu pacientas primygtinai nepasiteirauja, tų smulkių informacijų nesuteikia.

Žmonės net nepagalvoja, kad kai kurie, lengvai vaistinėse ar kitose parduotuvėse nusiperkami, vaistai gali iššaukti pavojingą reakciją, jeigu yra vartojami su gydytojo prirašytaisiais kartu. Tas pat gali atsitikti ir su imamais vitaminais. Kai pacientas nepaaklausa, o gydytojas ar vaistininkas nepaaiškina, kokie vaistai gali sukelti neigiamą reakciją, jeigu juos paimama su kuriais kitas, atsitinka nemalonumų.

Čikagos ir aplinkinių gyventojai gali gauti tikslią ir naudingą informaciją apie įvairių vaistų veikimą – drauge ir atskirai – kas su tuo tinka, ar netinka, pakambinę į UIC Medical Center – „consumer drug line“ – tel. 312-996-5332, nuo pirmadienio iki penktadienio, tarp 9 val. r. ir 12 val. vidurdienį. Informacija teikiama nemokamai.

Dietos specialistė Penny Kris-Etherton Ph. D., R.D. (Pennsylvania State University) duoda patarimų, kurie padėtų moteriai apsaugoti nuo širdies ligų:

- vartoti maistą su kuo mažiau riebalų;
- valgyti daugiau vaisių ir daržovių;
- bent kartą per savaitę valgyti žuvis;
- numesti svorį, jeigu sveriate per daug;
- daugiau judėti;
- mesti rūkyti;
- sumažinti kraujospūdį, jei per aukštas, taip pat įtampą darbe bei namuose, nes tai prisideda prie kraujo spaudimo padidėjimo.

– jeigu vartojamas alkoholis, negerti daugiau, kaip vieną taurelę per dieną;

– pasitikrinti, ar neturi cukraligės (diabeto), nes moterims su šia liga širdies smūgio ar kitų širdies ligų atvejai padidėja septynis kartus.

Naudotasi medžiaga iš „American Heart Association News“ (1995 m. rugpjūtis).

Paruošė Alina Sinkuviene

BUS SKIEPIJAMA NUO DIFTERIJOS

Šį rudenį daugiau kaip milijonas suaugusių Lietuvos gyventojų bus paskiepijama nuo sunkios infekcinės ligos – difterijos. Masinė imunizacijos programą rengia specialus koordinacinis komitetas. Jame dirba imunoprofilaktikos centro, Sveikatos apsaugos bei Valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijų, visuomenės sveikatos centrų ir kitų institucijų atstovai.

Didžiulę profilaktinių skiepimų programą Lietuvoje, taip pat kitose Baltijos valstybėse finansuoja Pasaulio sveikatos organizacija, Tarptautinė Raudonojo kryžiaus federacija ir Danijos vyriausybė. Jos skyrė lėšų nupirkti vakciną, skiepimo priemones. Tarptautinės organizacijos taip pat skirs pinigų gyventojų medicininio švietimo reikalams.

Masinė skiepimų nuo difterijos kampanija Lietuvoje turėtų prasidėti lapkričio viduryje ir trukti tik šiek tiek ilgiau kaip mėnesį. Per tą laiką norima paskiepyti 1 milijoną 250 tūkstančių žmonių. Skiepimui pasirinkti regionai, kuriuose užfiksuota daugiausia susirgimų arba yra didžiausias pavojus užsikrėsti.

Kaip kuo efektyviau informuoti gyventojus, paraginti juos ateiti skiepytis, dar svarstoma. Vienas iš variantų – pasinaudoti bene išsamiausiai rinkiminių komisijų sąrašais. Tačiau iki šiol dar nesugalvota, kaip surasti, paskiepyti didžiausios rizikos grupes – benamius, valkatas, kitus asocialius asmenis.

1994-aisiais Lietuvoje buvo užregistruoti 38 difterijos atvejai, 9 susirgusieji mirė. Šiais metais šalyje difterija jau susirgo 25 žmonės. Iš jų 2 – mirė. Imtis masinių profilaktikos priemonių verčia aplinkinės šalyse – Rusijoje, Ukrainoje, Latvijoje – siaučianti difterijos epidemija. (Elta, 09.25)

GINAMASI NUO NEŠVAROS

Kretingos rajono taryba iš biudžeto skyrė 500 litų pirkti vaistams socialiai remtinoms šeimoms, kuriose yra užsikrėtusiųjų niežais ir pedikulioze.

Gavę gydytojų receptų, vaistų jie gaus rajono Higienos inspekcijoje. Taip ginamasi nuo nešvaros padarinių, nes rajone po privatizavimo neliko nė vienos visuomeninės pirties.

Amerikiečiai gydytojai (iš kairės): Dolly Reslinski, R.M., dr. John Distefano ir dr. Jerold Golberg atlieka mokomąją operaciją Klaipėdoje.

BAŽNYČIA LIETUVOJE IR PASAULYJE

LIETUVOS CARITAS POSĖDIS

Liepos 28 d. Kaune įvyko Lietuvos Caritas Federacijos Centro tarybos posėdis, kuriame dalyvavo federacijos prezidentas vyskupas Sigitas Tamkevičius, viceprezidentas, kun. Robertas Grigas, generalinė direktorė s. Albina Pajarskaitė, vyskupijų Caritas organizacijų ir Caritas Centro tarnybų vadovai, Olandijos Caritas atstovė H. Vermaas.

Drauge su viešnia iš Olandijos posėdžio dalyviai pirmiausia aptarė atskirų vyskupijų finansinės paramos prašymų Olandijos Caritas organizacijai, kuriuos bendradarbiu gali tapti kiekvienas žmogus. „Tereikia su meile ir pasišventimu atlikti kasdienes pareigas“ ir savo aplinkai būti „krikščioniškojo gyvenimo pavyzdžiu“.

Kaip pavyzdį Vilkiaviškio ganytojas čia pateikė Šv. Mergelės Marija, kuri, nenuveikė jokių didelių darbų, vertinant išoriškai, bet savo didžia meile Dieviui ir žmonėms pašventino net pačius paprasčiausius kasdienes darbelius“. Svarbiausia ne patys darbai, „bet nusiteikimas, intencija, su kuria jie daromi“, sakė vyskupas.

VYSKUPAS PAŠVENTINO TĖVO NAMUS

Liepos 20 d. Vilkiaviškio vyskupas Juozas Žemaitis, MIC, buvo pakviestas į Kauną pašventinti čia įsteigtų Tėvo namų, skirtų atlikusiems bausmė kaliniams. Kreipdamasis į susirinkusius, vyskupas linkėjo visiems „ištikimai laikytis Dievo įsakymų kelio. Tai vienintelis kelias, vedantis į taiką su Dievu, su artimu ir savimi“, pabrėžė jis.

„Visi norime būti laisvi“, – toliau kalbėjo Vilkiaviškio ganytojas ir apgailestaudamas pridūrė, jog šiais laikais neretai „nutrinamos ribos tarp gėrio ir blogio, laisvės ir savivalės“. Todėl, siekdami laisvės, dažnai patenkame į „aistrų kalėjimą“. „Klausydami netvarkingų polinkių, kuriuos dar pakursto blogi draugai, mes patys save pasmerkiame šiai baisiai ir negailestingai vergijai, patys tampame nelaimingi ir kitus padarome nelaimingais“, sakė jis.

Vyskupas išsakė viltį, kad Tėvo namuose netruks žmonių, „kurie padės suklydusiems atgimti Dievo malonės gyvenimui ir sutvarkyti savo žemiškąjį gyvenimą, kad galėtų jį pragyventi garbingai ir dorai, kaip pritinga dangiškojo Tėvo vaikams“.

Vysk. ŽEMAITIS, MIC, PAŠVENTINO ŠV. ELŽBIETOS SESERŲ NAMUS

Liepos 9-16 d. Marijampolėje vyko tradicinis pal. Jurgio Matulaičio atliadų aštuondienis. Liepos 11 d. atliadus iš Var-

šius Šv. Elžbietos seserų namus ir joms priklausanti senelių prieglauda. Iškilnėse taip pat dalyvavo kun. Kazimieras Ambrasas, SJ, iš Kanados, kun. Juozas Kaminskas, OFM, seserys elžbietietės iš Vokietijos, padėjusios šiuos namus įrengti. Kreipdamasis į susirinkusius tikinčiuosius, vyskupas Juozas Žemaitis, MIC, linkėjo elžbietiškam namams tapti savotiška „oaze dykumoje, kur gyvenimo vargų iškamuoti rasti jaukią priebėgą ir jautrią motinišką meilę“. Tikinčiuosius jis ragino lydėti seserų darbą malda ir visapusiškai jas remti. Vyskupas pastebėjo, kad Išganytojo bendradarbiu gali tapti kiekvienas žmogus.

„Tereikia su meile ir pasišventimu atlikti kasdienes pareigas“ ir savo aplinkai būti „krikščioniškojo gyvenimo pavyzdžiu“.

„Baigiantis iškilnėms, vyskupas J. Žemaitis, MIC, padėjo kviesti svečius už apsilankymą. Arkivyskupas J. Degenhardt nuoširdžiais žodžiais ragino tikinčiuosius gyventi krikščioniškoje vienybėje. Elko vyskupas W. Ziemba, kreipdamasis į tikinčiuosius lietuvių kalba, kvietė palaikyti gerus kaimyninius santykius ir pranešė, jog vyskupas J. Žemaitis, MIC, yra kviečiamas į Lenkiją dalyvauti Šv. M. Marijos paveiklo vainikavimo iškilnėse.“

Atliadams pasibaigus, Vilkiaviškio vyskupijos generalvikaras mons. dr. Vincentas Bartušas ir kurijos kancleris kan. Juozas Pečiukonis, arkivysku-

Nauji Sintautų bažnyčia, pašventinta 1995 m. vasarą.

pal. J. Degenhardt kvietimu, išvyko į Paderborną dalyvauti Šv. Liborijaus atliaduose.

• Kaunas. Liepos 9 d. Šv. Mikalojaus (Benediktinų) bažnyčioje buvo paminėta šios bažnyčios 500 metų sukaktis. Iškilmingas šv. Mišias šia proga aukojo Kauno vyskupas augziliaras Vladislovas Michelevičius. Benediktinų vienuolynas ir bažnyčia sovietmečiu buvo uždaryti. Bažnyčia atšventinta 1992 metais.

• Noreikiškės. Liepos pradžioje Noreikiškėse netoli Kauno vyko tradicinė Lietuvos fokoliarių stovykla – Marijapolis, kurios dalyviai nagrinėjo temą „Vienybės teologija ir vienybės psichologija“.

• Kaunas. Liepos 9 d. Šv. Mikalojaus (Benediktinų) bažnyčioje buvo paminėta šios bažnyčios 500 metų sukaktis. Iškilmingas šv. Mišias šia proga aukojo Kauno vyskupas augziliaras Vladislovas Michelevičius. Benediktinų vienuolynas ir bažnyčia sovietmečiu buvo uždaryti. Bažnyčia atšventinta 1992 metais.

• Kaunas. Liepos 9 d. Šv. Mikalojaus (Benediktinų) bažnyčioje buvo paminėta šios bažnyčios 500 metų sukaktis. Iškilmingas šv. Mišias šia proga aukojo Kauno vyskupas augziliaras Vladislovas Michelevičius. Benediktinų vienuolynas ir bažnyčia sovietmečiu buvo uždaryti. Bažnyčia atšventinta 1992 metais.

• Kaunas. Liepos 9 d. Šv. Mikalojaus (Benediktinų) bažnyčioje buvo paminėta šios bažnyčios 500 metų sukaktis. Iškilmingas šv. Mišias šia proga aukojo Kauno vyskupas augziliaras Vladislovas Michelevičius. Benediktinų vienuolynas ir bažnyčia sovietmečiu buvo uždaryti. Bažnyčia atšventinta 1992 metais.

• Kaunas. Liepos 9 d. Šv. Mikalojaus (Benediktinų) bažnyčioje buvo paminėta šios bažnyčios 500 metų sukaktis. Iškilmingas šv. Mišias šia proga aukojo Kauno vyskupas augziliaras Vladislovas Michelevičius. Benediktinų vienuolynas ir bažnyčia sovietmečiu buvo uždaryti. Bažnyčia atšventinta 1992 metais.

• Kaunas. Liepos 9 d. Šv. Mikalojaus (Benediktinų) bažnyčioje buvo paminėta šios bažnyčios 500 metų sukaktis. Iškilmingas šv. Mišias šia proga aukojo Kauno vyskupas augziliaras Vladislovas Michelevičius. Benediktinų vienuolynas ir bažnyčia sovietmečiu buvo uždaryti. Bažnyčia atšventinta 1992 metais.

• Kaunas. Liepos 9 d. Šv. Mikalojaus (Benediktinų) bažnyčioje buvo paminėta šios bažnyčios 500 metų sukaktis. Iškilmingas šv. Mišias šia proga aukojo Kauno vyskupas augziliaras Vladislovas Michelevičius. Benediktinų vienuolynas ir bažnyčia sovietmečiu buvo uždaryti. Bažnyčia atšventinta 1992 metais.

• Kaunas. Liepos 9 d. Šv. Mikalojaus (Benediktinų) bažnyčioje buvo paminėta šios bažnyčios 500 metų sukaktis. Iškilmingas šv. Mišias šia proga aukojo Kauno vyskupas augziliaras Vladislovas Michelevičius. Benediktinų vienuolynas ir bažnyčia sovietmečiu buvo uždaryti. Bažnyčia atšventinta 1992 metais.

• Kaunas. Liepos 9 d. Šv. Mikalojaus (Benediktinų) bažnyčioje buvo paminėta šios bažnyčios 500 metų sukaktis. Iškilmingas šv. Mišias šia proga aukojo Kauno vyskupas augziliaras Vladislovas Michelevičius. Benediktinų vienuolynas ir bažnyčia sovietmečiu buvo uždaryti. Bažnyčia atšventinta 1992 metais.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00. Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	¼ metų	3 mėn.
JAV	\$95.00	\$55.00	\$35.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$110.00	\$60.00	\$40.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsakant į Lietuvą (Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00		
oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausia redaktorė Danutė Bindokienė

Administratorių Pijus Stontius

Moderatorius kun. Viktoras Rimšelis, MIC

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos, gavus prašymą ką nors skelbti.

• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.
• Redakcija straipsnius teiso savo nuostata. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

pas J. Degenhardt kvietimu, išvyko į Paderborną dalyvauti Šv. Liborijaus atliaduose.

• Kaunas. Liepos 9 d. Šv. Mikalojaus (Benediktinų) bažnyčioje buvo paminėta šios bažnyčios 500 metų sukaktis. Iškilmingas šv. Mišias šia proga aukojo Kauno vyskupas augziliaras Vladislovas Michelevičius. Benediktinų vienuolynas ir bažnyčia sovietmečiu buvo uždaryti. Bažnyčia atšventinta 1992 metais.

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
168 E. Superior, Suite 402
Valandos pagal susitarimą
Tel. – (1-312) 337-1285

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophthalmolog/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-836-8622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBE – AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmą 3 v. p. p. v. antrą 12:30-3 v. p. p.
trečią uždaroma ketv. 1-3 v. p. p.
penkt. ir šeštą 9 v. r. 12 v. p. p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR
IŠSIPLIETUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINIS CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St. Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave. Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)652-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p. p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
gydymas bei chirurgija
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2609
Valandos pagal susitarimą
Vakarais ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

SURENDER LAL, MD
Specialybė – Vidaus ligos
7722 S. Kedzie, Chicago, IL 60652
Tel. 312-434-2123
Holy Cross Physician Center
6084 S. Archer, Chicago, IL 60638
Tel. 312-884-4155
Valandos pagal susitarimą

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

SUNG L. CHOU, M.D.

Vidaus ligos, akupunktūra
HOLY CROSS
PROFESSIONAL PAVILION
3 fl. South, East Suites
Lithuanian Plaza Ct.
at California Ave.
Chicago, IL 60629
(312)-471-8142
Kalbame lietuviškai

+++++
HOLY CROSS FAMILY
MEDICAL CENTER
749 W. 31st St.
Chicago, IL 60616,
(312)-225-0695

Cardiac Diagnosis, Ltd.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 312-436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis už
priemamą kainą. Pacientai priimam.
absoluciniai punktualiai. Susitarimų
(kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. DANTU RD., HICKORY HILLS, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val. antr. 2-4 v. p. p. ir ketv. 2-5 v. p. p.
Seštą pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė – Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽLIŪBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville, IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

Labas rytas, Mokytojau!

Užsienyje gyvenančių lietuvių renginiai jau seniai rieda nusišlovėjusiomis vėžėmis: mes iškilmingai šventiame svarbiąsias tautines šventes, ruošiamės pobūvius savų organizacijų nariams (ir jų svečiams), rengiame koncertus ar pokylius, o pilną skiriamą kuriam kilniam tikslui. Pastaruoju metu, jau po Lietuvos nepriklausomybės atstatymo, rengėjų pastangos kreipiamos ir labdaros vage – sutelkti lėšų našlaitiams, seneliams, ligoniams ar kitiems, vargo spaudžiamiesiems, tėvynėje.

Visi tie renginiai: puotos, vakaronės, koncertai, pietūs (ar vakarienės), pasilinksminimai dar turi ir antrinį – labai svarbų – tikslą. Jie yra mūsų visuomeninio-kultūrinio gyvenimo varikliai. Užpildžiusi salę, publika valandėlę gyvena tomis pačiomis nuotaikomis ir norom nenorom pajunta tarpusavį ryšį, kuris ne visai išnyksta, net išsiskirstius savais keliais. Tas ryšys turi nepaprastą reikšmę mūsų tautinės tapatybės ugdymui. Jis skatina mus likti lietuviškosios visuomenės dalimi.

Kažkaip per visus tuos dešimtmečius svetimose kraštuose daugiausia dėmesio skyrėme politikai: įvykiams ir žmonėms, kurie tuose įvykiuose figūruoja. Galbūt tai logiška, nes iš dalies nuo mūsų gyvenimo krašto vyriausybės nusiteikimo tarptautinės politikos atžvilgiu priklausė ir Lietuvos ateitis. Besistengdami padėti savo tėvynei atgauti laisvę, turėjome stebėti, klausytis ir, kiek imanoma, paveikti įtakingus asmenis savo naudai. Tačiau, orientuodamiesi daugiau politinė linkme, kai kuriuos kitus, gyvybiškai svarbius, reikalus neretai nustumdavome į antrinį planą, palikdami individualiam, bet ne visuomenės, dėmesiui.

Paimkime pavyzdžių lietuviškias mokyklas. Jeigu mūsų visuomenė būtų tikrai jomis susirūpinusi, šiandien lietuviškasis švietimas Amerikoje kur kas tvirtiau stovėtų. Nuo pat 1949 metų, kai, į JAV atvykę iš pabėgėlių stovyklų Vokietijoje, lietuviai pradėjo organizuoti šeštadienines lietuviškas pamokas savo vaikams, daugiausia tu mokyklų veikimu ir ateitimi siejosi tik mokinių tėvai. Jie

būrėsi į veiklius komitetus, aukojo daug laiko ir pastangų, kad mokykloje darbas nenukentėtų dėl finansinių sunkumų. Kai vaikas užbaigė lit. mokyklą, ir tėvai dingdavo iš jos rėmėjų eilė. Tik liuanistinės mokyklos mokytojo lojalumas niekuomet nepasikeitė. Tai jo pareiga buvo ugdyti ir puoselėti lietuviškojo sąmoningumo ugnelę jauno lietuviuko sampratoje. Įsitikinęs savo darbo prasmingumu ir reikalingumu, liuanistinės mokyklos mokytojas negailėjo jėgų, kantrybės, savo sielos, savo laiko. Šeštadienis po šeštadienio dirbo, triūsė, stengėsi, labai dažnai net be finansinio atlyginimo (arba dirbdamas už „pešulį“). Jeigu ne dvasinis pasitenkinimas ir įsitikinimas savo pareigų kilnumu, lietuviškose mokyklose seniai būtų pritrūkę mokytojų. Matyt, kad tą savo užsidegimą lietuviškam švietimui mūsų šeštadienių mokytojai sugebėjo perduoti ir jaunesnėms kartoms, nes daug buvusių lit. mokyklų mokinių dabar jau jose mokytojauja.

Malonu pastebėti, kad ši sekmadienį, spalio 8 d., Lemonte ruošiamas ypatingas renginys, kurio tikslas – pagerbti lietuvių mokytoją ir nors kukliai padėkoti už darbą, vedant mūsų jaunuosius lietuviškojo švietimo keliu. Tiesa, tai tik vienos vietovės šventė, apsiminti nedidelę mokytojų grupę. Būtų gera, kad Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos (šio renginio sumanytojos ir vykdytojos) pavyzdžiu pasektų kiekvienas lietuviškas telkinys, kuriame vieja lit. mokykla, ir pagerbtu joje dirbančius bei dirbusius mokytojus. Juk be šeštadienių, kuriose buvo įdiegta meilė niekad nematytai tėvų bei senelių žemei, šiandien vargiai mūsų jaunesniųjų kartų lietuviai būtų išjunge į darbą jos labui. Paklausime tu, kurie darbuojasi su Lithuanian Mercy Lift, „Lietuvos Vaikų viltimi“, Lietuvių Bendruomenė, Jaunimo sąjunga; kurie vyksta į Lietuvą padirbėti, pasidalinti savo patirtimi ir žiniomis; paklausime tu, kurie šoka tautinius šokius, priklauso chorams, organizacijoms, kur jie išmoko lietuviškai, kur į jų širdis įkrito pirmoji lietuviškos sėkla. Atsakys – šeštadieninėje. O magiškasios tos sėklos sėėjėjas buvo lietuvis mokytojas!

rengė Kiolno arkivyskupijos jaunimo sielovados skyrius. Jaunuoliai susipažino su įvairiais darbo su Šventojo Rašto temomis būdais bei metodais, išmėgino juos praktiškai.

• Antrojo pasaulinio karo metu, 1945 m. kovo 9 d., JAV bombonešiai apmėtė Japonijos sostinę Tokiją padegamosiomis bombomis. Oro puolimo metu žuvo bent 120.000 žmonių.

SKATO kariai užkandžiauja lauko virtuveje „Džukija-95“ žygio metu š.m. birželio mėn. Nuotr. E. Jakimavičiaus

PRIEŠ 55 METUS BUVO LIKVIDUOTA LIETUVOS KARIUOMENĖ

Rugsėjo 1 d. sukako 55 metai, kai okupacinės valdžios statybiniai įjungė Lietuvos kariuomenę į Raudonosios armijos 29-ąją teritorinį šaulių korpusą. Tuomet nusėjo gyvavusi Lietuvos kariuomenė. Netrukus, rugsėjo 15 dieną, buvo likviduota ir didžiausia Lietuvos kariuomenės pagalbininkė bei bičiulė – Lietuvos Šaulių sąjunga.

Rugsėjo 2 dieną Lietuvos kariuomenės veteranai, šauliai, bičiulės, dabartinės kariuomenės karininkai ir kariai, SKATO ir visuomenės atstovai 15 val. rinkosi į Kauno šv. Arkangelo Mykolo (Igulos) bažnyčia, kurioje Kauno igulos karo kapelionas A. Bulota aukojo šv. Mišias už sovietinio genocido aukas – Lietuvos kariškius ir šaulius.

Po šv. Mišių rinktasi į Kauno Karininkų ramovę, kurioje šioms tragiškoms sukaktims paminėti įvyko minėjimas-konferencija, surengta LAKS Kauno skyriaus, „Kardo“ redakcijos ir Šaulių sąjungos centro valdybos.

Prasidėjus konferencijai, visi giedojo Lietuvos himną. Pirmininkaujantis LAKS Kauno skyriaus pirmininkas dim. majoras P. Narinkevičius pakvietė žuvusių pagerbti tylos minute, nuskambėjus „Marija, Marija“, du LAKS-o atstovai buvo deleguoti padėti gėles ant Nežinoamojo kareivio kabo.

Pirmąjį pranešimą skaitė „Kardo“ vyr. redaktorius A. Martinionis. Jis kalbėjo apie tai, kaip pirmosiomis okupacijos dienomis buvo pradėta griauti Lietuvos kariuomenę, kaip Maskvos atstovai Dekanozovas, Pozdniakovas, Smirnovas ir kiti ultimatumais įžūliai „spaudė“ Kremliaus statybinius J. Paleckį, A. Sniečkę, M. Gedvilą, V. Krėvę-Mickevičių, V. Vitkauską, griauinant ir likviduo-

jant Lietuvos kariuomenę bei Šaulių sąjungą. Jau birželio 19 d., praėjus vos 4 dienoms po okupacijos, J. Paleckio aktu Nr. 773 atleido iš pareigų ir atsargą LSS vadą plk. P. Saladžių, 9-tojo pėstininkų pulko vadą plk. A. Gaušį, plk. P. Kirli ir nemažai kitų patriotiškai nusiteikusių karininkų. Kariuomenėje prasidėjo „valymas“ nuo „priešiškių elementų“.

Kauno Vytauto Didžiojo karo muziejaus mokslinis bendradarbis, istorikas A. Pociūnas minėjimo-konferencijos dalyviams pateikė susistemintus duomenis apie Lietuvos kariuomenės ir kitų ginkluotų struktūrų skaičių, mobilizacines galimybes ir apsiginklavimą iki okupacijos pradžios.

Pranešėjas palietė klausimą, ar reikėjo gintis nuo okupacijos.

Sprendžiant šį klausimą, yra labai daug nuomonių. Tačiau, vertinant patirtus nuostolius, kurių per visą okupacinį laikotarpį buvo labai daug, priešintis reikėjo. Kad Raudonoji armija įžengė į Lietuvos teritoriją nesutikusi jokio pasipriešinimo, kaltas ir prezidentas Antanas Smetona. Jis buvo vyriausiasis kariuomenės vadas ir privalėjo pašalinti iš pareigų kariuomenės vadą V. Vitkauską, atsiskiusį duoti įsakymą kariuomenei su ginklu rankose pasitikti okupantus. Juk tuomet galima buvo neblogai apginkluoti 147.000 žmonių.

Šių eilučių autorius pasakojo, kaip pačioje okupacijos pradžioje buvo likviduojama Šaulių sąjunga. Ar galėjo susilaikyti ši organizacija kitokio likimo? Po kariuomenės Šaulių

sąjunga buvo stipriausia nepriklausomos Lietuvos organizacija. Aišku, kad tokia patriotiškai nusiteikusi ir ginkluota lietuvių savanorių organizacija bolševikinei valdžiai negalėjo patikti vien savo ideologija. Okupantus pykdė ir šaulių šūkis „Nepriklausomai Lietuvai“, ir statuto reikalavimai „Kovoti už Lietuvos nepriklausomybę“, ir šauliškos priesaikos žodžiai „...ginti Lietuvos nepriklausomybę, nesigailint savo sveikatos ar gyvybės...“ Organizacijos neketė okupantai ir jų talkininkai, vadindami ją „fašistine, reakcine organizacija“. Šaulių sąjunga pirmosiomis okupacijos dienomis buvo nuginkluota, o vėliau ir visiškai likviduota.

Lietuvos kariuomenės veteranai generalinio štabo pulkininkas A. Malijonis, dim. pulkininkas leitenantas M. Šarauskas (Červenėje sušaudyto pulkininko J. Šarausko brolis), dimisijos kapitonas J. Vainauskas ir F. Žukauskas prisiminė tas tragiškas Lietuvos kariuomenės dienas. Jie pažymėjo, kad okupacijos grėsmė išliko jau 1939 metais, kuomet pagal sutartį buvo gražintas Vilnius, o už tai sovietinė kariuomenė tuomet užėmė strategiskai svarbias mūsų krašto vietas. Po šios sutarties Lietuvos žmonės kalbėjo: „Vilnius – mūsų, o mes – rusų!“

Apie kariuomenės likvidavimą galima buvo suprasti iš prasidėjusių atleidimų iš pareigų, atsiradusių politrukų, iš įvesto kreipinio „draugas“, iš antpečių ir tautinės atributikos atleidimo. Kad Lietuvos kariuomenė bus performuota į Liaudies kariuomenę, jau nebuvo staigmena ir daugelis to tikėjosi.

29-ąją teritorinį šaulių korpusą vienas kalbėtojų pavadino lageriu, kuriame Lietuvos kariai ir radikalūs karininkai buvo kaliniai, o jų prižiūrėtojai

ir kankintojai – okupantams ištikimi žmonės, sovietiniai karininkai, politrukai, enkevedistai. Minėjimo metu susirinkusiems giesmės giedojo ir eiles skaitė Šaulių sąjungos ansamblio „Trimitas“ moterų grupė, vadovaujama L. Užkurnienės. Tokie bendri renginiai stiprina broliškus ryšius tarp LAKS-o narių, šaulių, kariškių ir savanorių, ir jie bus rengiami įvairiomis progomis.

Stasys Ignatavičius Lietuvos Šaulių sąjungos vado pavaduotojas

SEMINARAS LIETUVOS JAUNIMO ORGANIZACIJŲ VADOVAMS

Liepos 7-9 d. katalikų jaunimo organizacijos „Action Catholica Patria“ jaunimo namuose, Kulautuvoje, vyko seminaras pagal bendrą Lietuvos ir Vokietijos jaunimo veiklos plėtojimo Lietuvoje projektą. „Patria“ surengtame susitikime dalyvavo daugiau negu 20 įvairių Lietuvos jaunimo organizacijų atstovų, kurie aptarė jaunimo veiklos Lietuvoje galimybes bei sunkumus. Seminare priimta rezoliucija, kurioje, konstatuodami, kad „jaunimo problemų sprendimas yra veiksmingas visuomenės problemų sprendimų būdas“, Lietuvos jaunimo organizacijų lyderiai ragina vyriausybę pradėti vykdyti valstybinę jaunimo politikos reformą.

Jaunimo veiklos Lietuvoje plėtojimo projektą, kurio iniciatorius yra „A.C. Patria“, remia Vokietijos Šeimų (pagyvenusių žmonių, moterų ir jaunimo) ministerija, Šlezvigo-Holsteino žemės jaunimo organizacijų taryba, Lietuvos Kultūros ministerijos jaunimo sektoriaus. Projektas, pradėtas vykdyti praėjusių metų gruodžio mėn., truks dešimt mėnesių. Jo tikslas – rengti Lietuvai jaunimo organizacijų vadovus, įgyvendinant konkrečius organizacijų projektus ir supažindinant su jaunimo politikos principais. Kartą per mėnesį jaunimo organizacijų vadovai renkasi į seminarus jaunimo namuose Kulautuvoje.

Liepos 16-28 d. vienuolika jaunuolių, atstovaujančių „A.C. Patria“ ir Vilniaus Pal. Jurgio Matulaičio parapijai, dalyvavo Schmiedeburg (Dresdeno-Meiseino vyskupija) surengtoje katalikiškoje Europos jaunimo stovykloje, kur atstovai iš septynių Europos šalių ir Indijos aptarinėjo tolerancijos problemą pagal temą „Visi lygūs, visi skirtingi“. Katalikų jaunimo organizacijos „Patria“ nariai jau trečią kartą dalyvauja stovykloje, kur akcentuojami kurybiški problemų aptarimo būdai.

Rugpjūčio 8-20 d. organizacijai „Patria“ priklausančių jaunuolių grupė dalyvavo tarptautinėje Šventojo Rašto studijų stovykloje Altenberg, kurią su-

Dėl tų „gaudymų“ paskambinau broliui Steponui į Kauną, kuris viską sutvarkė ir man nebereikia slaptytis, bėgioti.

Atrodo, nieko gero nelaukiama, nes ruošiamasi priešlėktuvinei apsaugai. Rengiamas slėptuvės ir sudaroma žmonių grupės pagalbine tarnyba. Esu paskirta pagalbine sanitarijos-transporto tarnyba ir lankau su kitais sanitariniais kursais. Po dvi valandas turime išsėdėti šaltoje liginės patalpoje ir klausytis gydytojo aiškinimų, kuris, pasistatęs žmogaus graučius, mus moko anatomijos smulkybių.

Sanitariniai kursai užsibaigė. Gavome dokumentus. T.y. paskyrimas ir žandarmerijos įsakymas, kam kur prisistatyti, reikalui esant, o taip pat leidimas naktimis vaikščioti. Laisvės aikštėje turėjome pratimus-apmokymą. Patinka man šis darbas, noriai keliuos iš patalo, paskelbus aliarimą ir bėgu slėptuvėn, kuri yra Agronomijos gatvėje, po tėvų Marijonų kopyčia. Iki šiol viskas gerai – lėktuvai nepasirodė.

Žmonės iš Vilniaus bėga. Bolševikai jau prie Lietuvos sienos. Lenkai žiauriai persekioja Vilniaus lietuvius. Viskas pašlijo. Baisu, matant važiuojančius link vakarų apūkčius mašinas pilnas karių. Aišku, jie traukiasi. Taip neramu, nerandu vietos. Beveik nieko nevalgau, o naktimis sapnuoju bausius sapnus.

Iš Panėvėžio gabenasi vokiečiai repatriantai, iš Pajuostės irgi. Manau pasekti jų keliu, čia aš nepasiliksiu, nes grįžę bolševikai bus pilni keršto ir jų žiaurumui nebus galo. Oi verks mūsų žemė, krauju laistoma.

Visos didesnės patalpos: mokyklos, gimnazijos, užimamos kariuomenės reikalams – paverčiamos liginėmis, pilnos sužeistų karių.

Nesuprantu, kodėl mes, gamindami ir duodami frontui, patys gauname tik trupinius. Kas geresnio, suvalgo vokiečiai, kurių daug privažiavo. Už tai žmonėse kyła vis didesnis nepasitenkinimas ir burnojimas.

Išformuotas mūsų kariuomenės dalinys. Sklinda gandas, kad generolas Plechavičius sumtas, o jo vyrai išbėgiojo. Kurios sugavo, į Vokietiją išgrūdo. Kas su jais atsitiks? Kas atsitiks su mūsų generolu, Plechavičium, kuris yra didelis antikomunistas ir taurus lietuvis. Girdėti įvairių spekuliacijų. Mūsų padėtis netikra ir Lietuvai atlenka pabaisa. Atsirado daug beglių iš rytų. Žmonės slenka, ieškodami duonos. Alkanai jie, nuskurdę. Žiemos metu taip sunku jiems svetimame krašte. Ką gali žinoti, gal ir mūsų tas pats laukia. Frontas vis artėja. Baisu.

Daug žmonių išvežta Vokietijon darbams. Darbovietės turi skirti tam tikrą skaičių darbininkų. Su policijos pagalba juos surenka. Mane jau ketvirtą sykį ragina, bet vis išsisuku, išvažiuodama į kaimą. Policija net ir butą ateina, bet manęs nėra. Per šeiminių butą ir lauke aš. Galvoju, jog mano trys broliukai jau dirba jiems ir to turėtų būti gana iš vienos šeimos. Tegul pakrato tuos „paraudusius“, tegul jie ten atgailauja. Aš visiems esu sakiusi, kad į Vokietiją važiuosiu tuomet, kuomet rusai bus prie Vilniaus. Tėvynėje būsiu iki paskutinio momento, nes ji yra mano ir ją visa širdimi myliu.

Jurbarko rajone, Simulaičių miške, pastatytas paminklas ten žuvusiems partizanams. Nuotraukoje – grupelė šaulių iš JAV š.m. liepos mėnesį. Nuotr. Jono Ivaškevičiaus

PRISIMINIMAI

AGOTA VIŠČIŪTĖ-SUOPIENĖ

10

Ruduo. Gaunu atostogas ir važiuosiu į Vilnių – į sostinę. Džiaugiuos. Pamatysiu tą seną, dainose apdainuotą, Gedimino miestą. Ilgejaus juo nat vaikystės ir su pagarba, pasiryžimu kartodavau: „Mes be Vilniaus nenurimsim!“ Dabar gi tikrai ji pamatysiu. Važiuosiu parsivežti jau pasveikusių brolių su šeima ir mamą. Mažas nemalonumas. Paėmusi brolio karinės korteles, nuėjau mėsinen pirkti mėsos. Ir koks mano nustebimas, kai išgirdau: „Parduodame tik vokiečiams“. Išėjus net ašara nusirito ant sostinės grindinio. Tą visuomet atsiminsiu, jog pirmas skausmas mano išsvajotame Vilniuje buvo ne nuo mūsų amžino priešio lenko, ko tikėjau, bet nuo vokiečio, kuris čia dideliu kirviu kapojo mėšą ir dalijo vokiečiams. Aš turėjau nueiti į kitą krautuvę, skirtą mūsų kariams ir policijos tarnautojams, kur, aišku, buvo blogesnis rūšies produktai.

Lankiaus Gedimino kalne, kur apžvelgiau Lietuvos sostinę. Gražūs įspūdžiai sumišo su rūpesčiu, kuris prislėgė, matant, kaip žmonės bėga iš Vilniaus. Kažkas jaučiama – bolševikai smarkiai puola.

Generolui Plechavičiui leista sudaryti karinį lietuvių dalinį. Mūsų vyrai rašosi savanoriais, išvažiuoja organizuotai, pasipuose gėlemis. Nors aprenkti vokiečių uniforma, bet vis dėlto savi vyrai. Malonu žiūrėti, kada jie žygiuoja dainuodami.

Minint „Vilties prezidento“, Lietuvos ambasadoriaus Stasio Lozoraičio pirmąsias mirties metines, Kauno Kryžių kalnelyje šv. Mišias aukoja Šv. Kryžiaus bažnyčios klebonas kun. A. Keina (dešinėje).
Nuotr. Prano Abelkis

PRISIMINTAS „VILTIES PREZIDENTAS“

PRANAS ABELKIS

Greitai sukaks 15 mėnesių, kai iš aktyvios diplomatines veiklos, prasmingo tautiško ir patriotiško gyvenimo pasitraukė Lietuvos ambasadorius Stasys Lozoraitis.

Šiandien, atrodo, Lietuvoje viešpataujanti valdančiosios LDDP dauguma net jo vardo nemori prisiminti. Šiai iškiliai asmenybei mažai dėmesio, minint 1-ąsias mirties metines, skyrė ir vis dar sovietmečių nostalgijoje gyvenanti kai kuri Lietuvos spauda. Turėčiau pamintinėti, kad net Kauno dienraštis „Kauno diena“, mieste, kuriame per prezidento rinkimus S. Lozoraitis surinko daugiausia gyventojų balsų, nepadarė jokių pagarbų – visiškai nutylėtos didžiojo diplomato mirties metinės.

Nors kai kam ir nemalonu prisiminti, kas tautai yra brangu, bet mes (tenka atsiprašyti, kad kiek ir pavėluotai), prisiminkime dar kartą a. a. Stasį Lozoraitį, kurį prie koplytstulpio, kurio užrašas „...teprimena lietuvių tautai Viešpaties siųstą vilties Prezidentą ambasadorių Stasį Lozoraitį“ Kauno Kryžių kalnelyje birželio 13-ąją pagerbė visa Lietuva.

Šv. Mišių pradžioje Stasio Lozoraičio atminimo pagerbimo komiteto narė Dalia Paschalienė perskaitė Danielo Lozoraitienės iš Romos, Italijos atsiųstą laišką „Visiems Lietuvos žmonėms“, taip pat ir šio komiteto pirmininkis M. Garšvienei:

„Miela ponija Marija, tikėjau parašyti Jums anksčiau – deja, vis niekaip nepavyko. Dažnai galvoju apie Jus su dėkingumu už visą veiklą. Dienos bėga ir labai greitai bus pirmosios mūsų didžiojo gedulo metinės. Žinau, kad tą dieną visa Lietuva melsis, kad visi tie, kurie mylėjo Stasį Lozoraitį, kur jie bebūtų, bus suvienyti maldoje. Viskas bus tarsi puikioje giesmėje, kuri tikrai pasieks Jo sielą. Todėl norėčiau, kad tai būtų stiprybės ir Vilties giesmė, – jokiū būdu ne liūdesio. Aš vis galvoju apie vieną dalyką, kurį mano vyras yra tiesiai sakęs. Jis pasakė: „Norėčiau, kad mano laidotuvių dieną visi būtų laimingi ir ramūs už mane, nes aš būsiu geresniam pasaulyje“. Kaip tai bebūtų sunku, padarykite taip, kaip norėjo jis. Ir kad

mums Viešpats padėtų! Daniela Lozoraitienė“

S. Lozoraičio atminimo pagerbimo komiteto pirmininkė perskaitė savo sukurta eilėraštį „Stasiui Lozoraičiui“.

Tautiečių minia, atėjusi su Lietuvos valstybinėmis ir organizacijų vėliavomis, tylą pagerbė šviesų Stasio Lozoraičio atminimą. Sugiedota „Lietuva brangi“, Lietuvos himnas „Lietuva, Tėvyne mūsų“, padainuotos tautiškos, partizanų tremtinių dainos. Prie koplytstulpio uždegtos žvakės, padėtos gelės.

Prie specialiai pastatyto altoriaus aukotos šv. Mišios, kurios aukoją Šv. Kryžiaus (Karmelito) parapijos bažnyčios klebonas kun. Alg. Keina. Jis pasakė pamokslą apie Lietuvos diplomatijos tėvą Stasį Lozoraitį:

„Susibūrėme nuoširdžiai maldai už mūsų brangų ir didį tautos sūnų Stasį Lozoraitį, minint jo pirmąsias mirties metines. Ką tik nuskambėjusi „Lietuva brangi“ mums primena, kad visa siela, visą savo gyvenimą Jis, velionis Lozoraitis, mylėjo ir jai atidavė ką turėjo gražiausia – gyvenimą, sveikatą, kartu palikdamas didžiąją Viltį – Lietuvai turi prisikelti.“

Susikaupė maldoje ir mel-džiame Dangaus ramybės. Kartu prisiminkime ir visus tuos, kurie gyveno ir kentėjo chorū Tėvyne. Visi kartu su dora i maldą atsakysime „Amžinąjį atilsi“...“

Susibūrėme nulenkti galvas prieš didį mūsų Tautos sūnų Stasį Lozoraitį. Šiandien prisimintini Šv. Rašto žodžiai: „Pas savuosius atėjęs, o savieji jį nepriėmė“. Kas tas Velionis, koks Jis atėjo į Lietuvą?

Atėjo iš ištremties, iš tolimų kraštų, nes čia Tėvyne buvo pavergta, su didele lietuvių ir krikščionių dvasia. Nuo jaunystės keliavo po kitus kraštus, nes Tėvyne nebe vergovės grandines. Bet Jis rašo: „Keliavau kartu su visa Lietuva, nes niekada nesijaučiau esąs užsienio lietuvis“. Žinome, kiek daug metų išgyvenęs kituose kraštuose, Jis nepriėmė jokios kitos šalies pilietybės – išliko Lietuvos piliečiu visą gyvenimą. Jis dirbo tik Lietuvai.

Kai Jis atvyko čia, kai kas tvirtino, kad Jis Lietuvos nepažįsta. Šmeižtas. Jis puikiai pažino Lietuvą, ir dėl jos gyveno ir dirbo. Ilgus metus atlikdamas diplomatinį darbą Lietuvai, gyveno jos gyvenimu. Kelė Lietuvos laisvės bylą konferencijose, susitikimuose su valstybių valdovais rinko dokumentus apie Lietuvą, susilaikydavo su jos žmonėmis, palaikydavo kontaktus su pogrindžiu, saugojo mūsų Valstybės diplomatinį statutą. Toks Jis atėjo į Lietuvą, jaunystėje priverstas ją apleisti. Jis atėjo su didele dvasia, nors kuklus savo išore – paprastu kostiumu, gyveno mažame bute. Jis rašo: „Būdamas laimingas su Daniela savo mažame butelyje“. O paklausta apie atostogas, Daniela atsakė: „Man tikriausiai reiktų pažiūrėti į žodyną, kad suprastum, „atostogas“ – Mes tiesiog niekad nesame turėję jų“. Atostogoms tiesiog trūkdavo laiko arba pinigų. Ambasada neturėjo netgi savos automašinos, nes jo išlaidų kymas būtų kainavęs 20 tūkstančių dolerių per metus. Ir taip, taupydamas centą prie cento, kai buvo paskelbta Nepriklausomybė, Jis perdavė Lietuvai sutaupyta vieną milijoną dolerių.

Jis atėjo, kaip pats rašo: „Aš tiesiu savo ranką, tikiu, – kad ir jūs ištiesiate savąją“. O kiek ir kaip Lietuvai ištiesė ranką? Tai visi gerai žinote. Ir kad Jis netapo mūsų šaundis prezidentu, visi mes šiandien puikiai jaučiame ant savo pečių. Jis atėjo mylėdamas Lietuvą, o dalis žmonių pamiršo Tautos tremtį, kančias, pamiršo, kas gi geriausias Tautos sūnus partizanų vadindamais? Kas gi vežė į Sibirą, kad sunaikinti badu, šalčiu ir nepakeliamu katorgininkų darbu? Kas vykdė šitą darbą? Skaudu, kad lietuvis greit pamiršo. Tas lietuvis nori matyti gražiai apsiengusį kandidatą į prezidentus, turtingą. Na, kas tas mažas butelis. Reikia, kad turėtų daug namų, būtų turtingas, gražiai atrodytų. Ir šioji gyvenimo tikrovė mūsų Tautoje atkleidžia mūsų Tautos dvasios tragediją. Kur gi išeitis? Kaip atsiprašyti Stasį Lozoraitį, kaip išsyti visai Tėvynei skaudžią aidą?

Lietuva atlaikė tada, kai nuo Hitlerio drebėjo visas pasaulis, tačiau Lietuva atsakė kartu su jais žygiuoti į Varšuvą, žinant, kokie tada buvo santykiai su Lenkija. Padorumo jausmas lietuviui neleido dėtis kartu su agresoriumi, nors už tai teko skaudžiai sumokėti. Lietuvoje hitlerininkams nepavyko suformuoti net lietuviškų SS dalinių, nei „amelynosios divizionų“, kaip Ispanijoje ar kitose kur kas galingesnėse Europos šalyse. O 7 metus trukusi ginkluota kova su okupantais iš Rytų.

O pusė amžiaus išlaikyta Lietuvos diplomatinė tarnyba. Kai kurios valstybės buvo pripažinusios sovietinę okupaciją, bet dėl lietuvių aukos ir spaudimo jos turėjo atsisukti. Kur šie dieniai Tautos stiprybė?

Vienas man prieš šv. Mišias pasakė, kad Lietuvoje turime lietuvių tik 40 proc., kiti tik kalbantys lietuviškai. Nežinau, kiek teisinga šita mintis, bet gyvenime jaučiame, kad kažkas tai yra panašaus. Ką mes, brangieji, šiandien, privalome daryti?

Pirmiausia, susiorientuoti dabartinėje padėtyje. Juk paskelbta Lietuvos Nepriklausomybė, bet Lietuvos okupacija dar tęsiasi. Ir jai padeda testis ir gal net įsivirtinti klaidingas, pražūtingas mūsų Tautai iš Vakarų plintantis moralinis purvas: siaubo, smurdo, pornografinis ir kitų filmų pavaldy, narkomanų koncertai, seksas. Ką tai neša mūsų miltui, tautai, šaliai? Tauta visą laiką buvo ujamą, jai buvo meluojama, ji skaudu, kad melas buvo naudojamas ir jau

atgavus Nepriklausomybę: „Landsbergis – nelietuvis. Rinkime lietuvi!“ Ant tokio rašto buvo renkami parašai. „Lozoraitis – nesupras Lietuvos. Jis negyveno Lietuvoje“. Kai tuo tarpu visą gyvenimą atidavė Lietuvai. Ir šiandien tai būtina priminti, nes ir toliau naudojamas melas ir klaida, kad žmones suklaidinti.

Mums šiandien reikia dvasios – kaip Stasio Lozoraičio, kaip mūsų knygnešių, partizanų, sukilėlių, kaip tremtinių. Ir mokyklose sąmoningai norima išstumti krikščioniškos doros ugdymo pamokas – tikybą. Vienoje mokykloje mokytojas, neseniai pasikvietęs penktoką, aiškina: „Tu nelankyk tikybės pamokų – kam reikalingi tie poteriai. Tu eik į etikos pamokas, važiuosime tada į ekskursijas, pažininsime mada ir pan.“ Ar vel nesugrįžta vadinami pionieriu, komjaunuolių laikai? Ir šiandien, kai Tautai taip sunku. Visas tas sunkumas susidarė ne per 5 metus, bet ar kartais jo nepagimdė per 50 metų bedieviškas auklėjimas.

Tad leiskite, brangūs broliai ir seserys, pakviesti susimąstyti: koks atėjo į mūsų tarpą Stasys Lozoraitis? Pakviesti, vedant Jo dvasios, atspiraštį Jį Tautą, deikia išpažinti amžinąsias tiesas ir vertybes, ir jomis gyventi. Kviečiame, kad visi

Lietuvos kompozitoriaus-dailininko M. K. Čiurlionio 120-osioms metinėms rugsėjo 19 d. išleistas monetos projektas. Iš aukščiausios prabos sidabro pagamintos, 34 mm (1.3 colių) skersmens monetos briaunoje yra žodžiai: „Pasaulis kaip didelė simfonija“.

katalikai tėvai, savo vaikus leistų į tikybės pamokas, nes be dvasios nebuvo ir jokios etikos. Būkime Lietuvos dvasios, kaip Velionis, verti. Tautos kančios istorija tebūna mums didžioji mokykla, kol bus gyvas bent vienas lietuvis.

Laiminga tauta, turėjusi visą valančių, jo dvasia šiandien ypatingai reikalinga, kai matome tokį baisų girtavimą. O prisimindami Stasį Lozoraitį, mes Jį greiname su viskuo Valančių ir kartu meldžiame, kad jų abiejų dvasia būtų gyva ir šiandien mums. Tautai buvo sunku kai neteko Valančiaus, sunku, kai neteko Stasio Lozoraičio. Atsiprašykime žadindami, skleiddami ir ugdymą Velionio dvasią savyje, savo šeimose.

Jis kalbėjo: „Nemanau, kad mūsų padėtis beviltiška“. Ši Velionio viltis tebūna gyva mums, tebūna gyva ir Jo dvasia, teduoda stiprybės, kad ši Viltis – Lietuvos prisikėlimo viltis taptų kiekvienam ir visai Lietuvai palaiminga gyvenimo tikrove.

Mes tiesiai savo rankas į Tavo, Stasy, dvasią, kursai turėjai Dievo ir tėvynės pasiaukojančią meilę, meldžiam Tau dangaus ramybės, o mums Tavo didybės ir ištikimybės Dievui ir tėvynei Lietuvai“.

CLASSIFIED GUIDE

MISCELLANEOUS

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Chicagos miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbų greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

J & S CONSTRUCTION
„Shingle“ stogai ir visų rūšių apkalimai (siding): medžio, aluminiumo ir kt. Turiu darbo draudimą. R. Jankauskas, tel. 708-969-2658.

ASSOCIATED FUNDING SERVICES, INC.
7800 W. 95 St., Ste. 303
Hickory Hills, IL 60457

RENATA KLIMAVIČIŪTĖ
A full service lender for:
• Home loans
• Refinancing
• Paying off debt
Do A-F credits
Call Renata today:
708-974-2727 office
708-461-3495 pager

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIUVINIMO MAŠINAS, ŠALDYTUUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VĖSINTUVUS.
H. Dečkyš
Tel. 585-6624

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161
RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuteriūr FAX pagalba
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartmentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

Parduodamas naujas mūrinis
2 a. namas Kaune,
Kalniečių rajone.
Skambinti: **518-523-8162**

FOR RENT

Išnuomojamas modernus 2 mieg. šviesus butas Marquette Rd. ir Kedzie apyl., naujesniame, ramiaame name, antr. aukšte, vyr. amžiaus žmonėms; **\$375 | mėn.** Skambinti: **708-656-6599.**

HELP WANTED

European restaurant in Lemont is looking for kitchen help.
Call **708-257-7570.**

IEŠKO DARBO

55 m. lietuvių
ieško darbo.
Tel. **312-776-5112**

NUO DUSIOS IKI TIBERIO I tomas. Vingiuotas mano gyvenimo kelias biografiniuose atsiminimuose. 1912-1960. 443 psl. Knygos kaina \$10.00. Užsakant paštu, persiuntimo išlaidoms pridama \$2.50. Illinois gyventojai dar prideda Sales tax \$0.88.

NUO DUSIOS IKI TIBERIO II tomas. Atsiminimai apima 1960-1970 metų laikotarpį. 428 psl. Knygos kaina \$10.00. Užsakant paštu, persiuntimo išlaidoms pridama \$2.50. Illinois gyventojai dar prideda Sales tax \$0.88.

NUO DUSIOS IKI TIBERIO III tomas. Atsiminimai apima 1970-1979 metų laikotarpį. 390 psl. Knygos kaina \$10.00. Užsakant paštu, persiuntimo išlaidoms pridama \$2.50. Illinois gyventojai dar prideda Sales tax \$0.88.

Užsakant visus 3 tomus mokama papildomai: \$15.00. Užsakant paštu persiuntimo išlaidoms pridama \$4.00 Illinois gyventojai dar prideda Sales tax \$1.31.

Knygos užsakoma: **DRAUGAS, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629.**

DĖDĖS SAMO ŽEMĖ

Pažintis su Amerika (JAV)

VINCAS SALČIŪNAS

Liepos 18 d. Kauno leidykla „Varpas“ išleido Vinco Salčiūno knygą

DĖDĖS SAMO ŽEMĖ - Pažintis su Amerika (JAV)

336 pusl., daugiau kaip 90 nuotraukų bei iliustracijų. Tiražas - 2000.

Nors knyga tiesiogiai skirta Lietuvos skaitytojams, bet yra naudinga visiems, kas domisi Amerikos istorija, geografija, gamta, ekonomika, kultūra, žmonių gyvenimu ir t.t. Tai ne kelionių aprašymai, o platus idomių medžiagos bei faktų apie J. A. V. rinkinys.

Autorius turi labai abotą tos knygos kiekį, ir siūlo ją nedelsiant įsigyti. Gaunama „Drauge“ ir kitur. Platintojams - nuolaida. Kaina - 13.50 JAV dol. plus persiuntimo išlaidos. Užsakyti ir čekį siūsti: V. Salčiūnas, 2268 S.E. Carnation Rd., Port St. Lucie, FL 34952. Iš jo užsakius, autorius pats sumoka siuntimo išlaidas.

Atlanta
IMPORT-EXPORT Inc.
GREITAI SAUGIAI IR LAIKU
PRISTATOME SIUNTINIUS
LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, RUSIJOJE, UKRAINOJE IR BALTARUSIJOJE
2719 West 71 Street,
Chicago, IL 60629
(800) 775-SEND
(312) 434-2121

„Drauge“ ir kitur. Platintojams - nuolaida. Kaina - 13.50 JAV dol. plus persiuntimo išlaidos. Užsakyti ir čekį siūsti: V. Salčiūnas, 2268 S.E. Carnation Rd., Port St. Lucie, FL 34952. Iš jo užsakius, autorius pats sumoka siuntimo išlaidas.

**„TĒVIŠKĒS” PARAPIJA PRISIMINĒ
KUN. POVILĀ DILĪ**

Kun. Povilas Dilys

Nors jis ir nebuvo tos pačios tikybės dvasininkas, net ir ne tos pačios parapijos narys, bet Čikagoje neseniai miręs kun. Povilas Dilys liko nepamirštamas ir lietuvių evangelikų-liuteronų Tėviškės parapijiečių tarpe, kuriems kartas nuo karto taip pat skelbdavo Dievo žodį jų gimtosios žemės kalba.

Velionis buvo užsienio lietuvių evangelikų-reformatų bažnyčios superintendantas, daug metų dvasiškai pasitarėves ne tik savo bažnyčios nariams, bet pavadares ir evangelikų-liuteronų bažnyčių kunigus, jiems išvykus tarnybiniams reikalais. Gyvenimo paskutiniuosius metus dirbo net lietuvių evangelikų tarpe Kanadoje. Be to, buvo didelis ekumeninės dvasios puoselėtojas, visą laiką veikęs ekumeniniame būrelyje lietuvių tarpe, mėginamas rasti dialogą su kitomis krikščionių bažnyčiomis.

Be abejo, lietuvių tarpe šių dviejų skirtingų bažnyčių pavadinimai nelabai suprantami, ypač jei vienos ar kitos tikybės dvasininkai turi teisę pamokslauti vienoje ar kitoje bažnyčioje. Skirtingi pavadinimai atsirado 16-to amžiaus pradžioje, liuterei Vokietijoje ir Cvingliui/Kalvinui Šveicarijoje skirtingai aiškinant bažnytinės Reformacijos supratimą, nenukrypstant nuo Šv. Rašto, Evangelijų. Šios abi skirtingų pavadinimų bažnyčios žinomos taip pat nuo 18-to ir 19-to šimtmečio kaip protestantinės bažnyčios. Lietuvoje jos palaikė viena su kita glaudžius ryšius, pokarinėje Vokietijoje gyvenantys jų nariai susirinkdavo net bendrame sinode, bažnytinės veiklos aptarimams. Todėl velionis galėjo dabar pasitarėvauti visiems tautiečiams, be jokių dogmatinių suvaržymų.

Velionis buvo vilnietis, gimęs 1905 m. rugpjūčio 2 d. Vilniaus mieste. Pradžios mokyklą spejo dar užbaigti savo gimtinėje, bet gimnaziją teko pradėti jau Omske, tėvams su šeima atsivertus Rusijoje. Gimnaziją baigė 1921 m., vėl sugrįžęs į Vilnių. Vietinės evangelikų-reformatų parapijos klebono kun. Andriaus Nedros patarimu, apsišprendžia studijuoti teologiją. Varšuvos universitete studijuoja evangelikų teologiją 1921-1924 m. ir, užbaigęs studijas, sugrįžta į Vilnių, kur paskiriamas diakonu į vietinę evangelikų-reformatų parapiją. Generalinio evangelikų-reformatų bažnyčios superintendantu kun. Jastržemskio ordinuojamas 1930 m. spalio 12 d. šios bažnyčios kunigu ir po to perima Vilniaus parapijos klebono pareigas. Nuo 1931 m. iki 1940 m. yra bažnytinės konsistorijos nariu, pasireiškia tarptautinėje bažnytinėje plotmėje, atstovauja 1936 m. Vilniaus evangelikų-reformatų parapiją Ženevoje ir 1938 m. Narvike, Norvegijoje.

Kiel universitete, Vokietijoje, užbaigia 1945 m. ekonomijos studijas ir nuo 1945 iki 1951 m. dirba pasaulinio ūkio instituto rytinės Europos skyriaus vedėju

universiteto bibliotekoje. 1948 m. kartu su savo žmona Halina Jakubėnaite-Diliene dalyvauja steigiamajame Bažnyčių Tarybos suvažiavime Amsterdame, Olandijoje, atstovaudami lietuvių evangelikų-reformatų bažnyčią, dalyvaudami pakartotinai vėl ten ir 1954 m. Be to, jis atstovavo savo bažnyčią ir pasauliniuose presbiterijonų susivienijimo suvažiavimuose Ženevoje ir Princetone.

Po atvykimo į Ameriką ir apsigyvenimo Čikagoje dvasiškai pasitarėvauja savo tautiečiams lietuvių evangelikų-reformatų parapijoje. Būdamas eilės svetimų kalbų žinovu, dirba katalizatoriumi Čikagos universiteto bibliotekoje, rytinės Europos skyriuje.

Velionis buvo visą laiką dvasiniai labai veiklus, pasirodė savo rašiniuose lietuviškoje spaudoje, uoliai bendradarbiaudamas savo bažnyčios leidžiamame „Mūsų sparnų“ žurnale. Jo pamoksluose ryškus susirūpinimas tautiečių paviršutiniška galvoseną, dideliu pasitikėjimu savo pačių jėgomis. Klausytojams primindavo, kad „mes esame girdėję apie Jėzų iš mažens; namuose, sekmadienio mokykloje. Bažnyčioje buvome mokomi, kad tas Jėzus yra mūsų Išganytojas ir Jis gali padėti. Bet ar mes visuomet tikime į tai? Ar ne dažnai užmiršdavome Jėzų ir ieškodavome pagalbos kitur? Mes taip pripratome gyventi toli nuo Dievo ir Jo reikalavimų, kad beveik nebesuprantame, kad tik gyvenimas su Dievu, Jo išmintingose malonėse, daro iš mūsų vertingą ir kūrybingą visuomenę. Neužmirškime, mūsų reikalas su Dievu liečia mūsų sąžines, ne mūsų tėvų ar protėvių. Mes dažnai bandome rasti išeitį išoriniame pamaldume... reiškiamo mūsų tarpe paviršutinišką religingumą, bet tai mums ilgesniam laikui nepadės. Mes privalome patys ruošti paklusnumui Evangelijai, ieškoti kantrybės santykiuose su artimais ir dialogu su kitais“.

Gyvenimo saulėlydžiui artėjant Dievas leido velioniui sugrįžti po 50 metų į gimtąjį Vilniaus miestą, kur buvo praleisti jaunystės metai, suteikė progos užteikti ir klasikinės architektūros maldos namus ir pamatytį kaip jie suniekinti, kuriuose buvo pakrikštytas, konfirmuotas ir galiausiai ordinuotas kunigu, kad skelbtų Evangeliją savo tautos žmonėms. Pagaliau neseniai sveikatos stoviuji pablogėjęs, po kiek laiko mirė, nesulaukęs 90 metų.

Tad šiomis dienomis velionio kun. Povilo Dilio mirtis buvo su pagarba, meile ir dėkingumu prisiminta pamaldų metu ir lietuvių evangelikų-liuteronų „Tėviškės“ parapijos bažnyčioje, dalyvaujant jo našlei Halinai Jakubėnaite-Dilienei, dukrai kun. d. Erikai Dilytei-Brooks, jo artimiesiems ir visiems pamaldų dalyviams. „Tėviškės“ parapijos choras, muz. Arūnui Kaminskui pritariant vargonais, atliko Beneken ir Franz Schubert kūrinį, o visa parapija dar sugiedojo Julie von Hausmann sukurtą giesmę „Už rankų imk meilingsai“, užbaigiant velionio prisiminimą.

Valteris Bendikas

• Kretinga. Lietuvos Vyskupų konferencijos liepos 11 d. nutarimu Kretingos Šv. Antano kolegija, rengiant krikščioniškosios socialinės pedagogikos ir psichologijos specialistus, nuo 1996 m. pradžios taps Kauno Katalikų teologijos fakulteto prie VDU filija. Po ketverių studijų metų universitetinėje kolegijoje merginos ir vaikinai įgis katechetikos mokytojo kvalifikaciją.

Lietuviškos spaudos atstovai Mažosios Lietuvos Rezistencinio sąjūdžio ir Maž. Lietuvos fondo suvažiavime, Čikagoje. Iš k. — Apolinaras Bagdonas, Juozas Žygas, Edmundas Jasiūnas ir Juozas Zemaitis.

Nuotr. Vyt. Jasinevičiaus

LAIŠKAI

TYLA NĖRA GERA BYLA

Neseniai keliuose išėivijos laikraščiuose, taip pat „Drauge“, pasirodė straipsniai, kad, girdi, Lietuvoje nebeįgyvendinami A.P.P.L.E. kursai, kad viena, mūsų laikoma pavyzdine, paramos Lietuvai programa, neberekalinga. Ne tik potekstėje žiūrėti politiniai motyvai ir nepaslepti kaltinimai Lietuvos valdžiai, aiškus nusivylimas dėkingumu.

Perskaičiau Dalios Gudavičiūtės straipsnį („Lietuvos rytas“, liepos 21 d.), „APPLE kursai: kiek Lietuva gauna ir kiek praranda?“ Atrodo, kad klausimas keliamas laiku ir argumentuotai. Autorė pripažįsta buvusių kursų naudą ir atliktą darbą per penkerius metus. Straipsnyje išvardinami ir trūkumai, o jų nemažai. Suprantama, kad sąlygos ir reikalavimai keičiasi. Net ir gerai programai naudinga konstruktyvi kritika. Neklasyta tik nedirbantys.

Lietuvos valdininkai teisingai kaltinami, kad nekrepia dėmesio į spaudoje iškeliamas neigiamas ir įstatymų pažeidimus — spauda rašo, o reakcijos jokios. APPLE vadovai turi puikią progą parodyti, kokia turi būti spaudos įtaka ir vaidmuo demokratijoje, reaguodami į iškeltas neigiamas to paties dienraščio paslapius. Straipsnis reikalauja atsakymo. Tyla, šiuo atveju, tikrai nėra gera byla.

To paties „Lietuvos ryto“ puslapiuose (rugėjo 8 d.) išspausdintas kitas straipsnis: „Amerikos užkariavimas: spąstai šalies verslininkams“, kaltinantis nesąžiningą, „nesolidžią“ kai kurių išėivijos verslininkų veiklą Lietuvoje. Tiksliau sakant — paprasčiausią sukčiavimą ir siekį lengvai pasipelnyti. Rašinyje pavardėmis, faktais minimi ir žinomi bei nusipelnę išėivijos asmenys. Ir vėl jokios reakcijos, jokio atsakymo abiejose Atlanto pusėse. Tokie rašiniai ir juos lydinti tylą neprideda prie išėivijos bei Lietuvos santykių pagerėjimo. Matyt, daug prarankiau žiūrėti tik kitos pusės kaltes.

Vitolis E. Vengris
Washington, DC

KAIP PAVADINTI?

„1898.9.15 Kūdirka šeštajame „Varpo“ numeryje, su savo paties komponuotomis gaidomis, išspausdino „Tautiška giesmė“ (Lietuva, tėvyne mūsų), virtusia mūsų tautos himnu“. Taip parašyta Lietuvių Enciklopedijos 13 tome, 281 psl. Tą giesmę buvo praprasta vadinti keliais pavadinimais: „Lietuvos himnu“, „Tautos himnu“, „Lietuvių tautos himnu“, arba tiesiog — „Lietuva, tėvyne mūsų“.

Paskutiniu metu, ypač Lietuvoje, tos giesmės pavadinimas įgijo dar daugiau variantų: „Tautinė giesmė“, „Tautinė daina“, gal ir dar kitaip. Iš Lietuvos parsivežtame dainorėlyje „Dainuokim, dainuokim,

dainuokim“ (Asvejos leidykla, Vilnius, 1994 m.) radau dar kitoki pavadinimą. Pagal leidėnėlio pasisakymą, kad tai „populiarių lietuviškų dainų su natomis rinkinys“, Tautos himnas vadinamas „Lietuvos Valsybiniis himnas“.

Tad man ir kilo klausimas: kaip oficialiai turėtume mūsų himną vadinti? Mano supratimu, žodžiai „tauta“ ir „valsybybė“ turi žymiai skirtingą sąvoką. Kadangi nesu kalbininkas, negalėčiau siūlyti galutinio nuosprendžio. O gal, pagal Lietuvos Konstituciją, ar kitaip įstatymiškai jau šis pavadinimo klausimas išspręstas? Gal kas iš „Draugo“ skaitytojų galėtų ir mano klausimą atsakyti? Aš kelčiau ranką už „Lietuvių tautos himną“...

Jonas Šarka
Omaha, NE

VERTI PAGYRIMO

Paskutiniu laiku „Draugo“ atkarpoje buvo išspausdinti du vertingi straipsniai. Vieno iš jų antraštė „Skausmo ir vargo derlius Lietuvos kaime“. Jis buvo parašytas Lietuvos ūkininko Algimanto Andruškos ir laiškais atsiųstas žurnalistui Jonui Daugėlai. Tuos laiškus J. Daugėla sutrumpino, suredagavo ir labai aiškiai bei sklandžiai kalba pateikė skaitytojams. Lietuvos kaimo tragedija, per prievartą kuriant kolūkius, buvo vaizdžiai ir nuosekliai išdėstyta ir turėtų būti geras informacijos šaltinis tiek jaunimui, tiek senesnei kartai.

Kitam straipsnyje — „Sovietinis palikimas“, Povilas Vaičekauskas išsamiai atvėrė komunistinio valdymo raidą. Dėl 50 metų trukusios komunistinio sistemos daug Lietuvos žmonių tapo „Homo sovieticus“ — dvasios invalidais. Šis straipsnis vertas perskaityti bent porą kartų ir įsitikinti, kaip sunku tapti atviru, teisingu ir sąžiningu žmogumi, nuo pat vaikystės išmokytam garbinti tik valdžią, partiją ir kolektyvinę vergiją.

Šie du straipsniai tikrai verti mūsų visų dėmesio ir pagyrimo.
Algirdas Šilbajoris
Ormond Beach, FL

AR LIETUVAI REIKIA DAUG GIDŲ?

Visi, kuriems teko daugiau keliauti, svetimus kraštus matyti, turbūt sutiks, kad Lietuvoje nėra nieko ypatingo turistams parodyti. Turistą pirmiausia traukia įdomi, skirtinga gamta, žemės paviršius. Taip pat įdomi praeities istorija (architektūros paminklai), skirtingi papročiai, skirtingas gyvenimo būdas. Visais šiais požymiais Lietuva panaši į savo artimiausius kaimynus, todėl turistai daugiau žvelgia į pinigus ir aptarnavimą. Vyksta, kur pigesnis pragyvenimas, kur sveingesni šeiminkai.

Tinkamai sutvarkyta Neringa, Palanga galėtų patraukti vyresnio amžiaus vasarotojus iš užsienio, kurie nori ramaus, malonaus poilsio. Galima siūlyti vienos dienos išvyką į Vilnių, Kauną, į mišką pagrybauti, prie gražių ežerų pažuvauti. Po

kraštą važinėjant, nieku nenustebinsi. Todėl nemanome, kad daug gidų reikia.

Plačia prasme turizmui šalis neįdomi. Gera žemė, lygūs laukai, lyg natūraliai išsidėstę ūkiai. Ir projektuojami terminalai, ir milžiniški aerodromai gal bus naudingi ateičiai. Šiandieną buvęs ūkininkas nori savos žemės sklypo, miestietis įprasto darbo. Turizmas — tolimas, svetimtas, nebūtinias.

V. A. Gailiūnai
Wethersfield, CT

VARGIAI IŠ DABARTINĖS LIETUVOS SULAUKSITE PAGALBOS

Perskaičiusi 1995.08.05 d. „Lietuvos aide“ „LA“ žurnalisto A. Jockaus pokalbį su Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininku B. Nainiu ir remdamasi jo sakiniu „Bet laukiam ir iš Lietuvos pagalbos, kad mums padėtų stiprinti lietuviybę“, noriu išsakyti savo nuomonę.

Gerb. Pirmininke, Lietuvos Respublikos Konstitucija sako, kad „Lietuvos valstybę kuria tauta, o valstybės valdžią Lietuvoje vykdo Seimas, Respublikos prezidentas ir vyriausybė, teismas. Respublikos prezidentas yra vadovas“.

Dabartinis Lietuvos vadovas A. Brazauskas, buvęs KGB struktūrų viršininkas ir LTSR Komunistų partijos CK sekretorius, nededa daug pastangų, kad lietuviai galutinai būtų išvaduoti iš bolševikinės-kęgėbistinės okupacijos paliktų vergijos varžtų, kad kiekvienas iš mūsų, kur jis bebūtų, turėtų teisę būti pripažintas teisiųjų santykių subjektu; kad Seimo, vyriausybės, Aukščiausiojo teismo vadovai vykdytų Konstitucijos, kaip vientiso ir tiesiogiai taikomo akto, nurodymus; kad įstatymai būtų sudaromi ne sau bei buvusiams sovietiniams veikėjams, kariškiams, KGB darbuotojams už nuopelnus, o tautai ir teisėtiems LR piliečiams. Ši valdžia nesiekia, kad negaliojūt joks įstatymas ar kitas aktas, priešingas Konstitucijai.

Manau, kad Jūsų posakis „Sovietų Sąjunga tada vykdė genocidą“, prašosi pratęsimo, nes tautos genocidas nesustabdytas. Jis tęsiamas ir toliau... Susidaro vaizdas, jog mūsų teisininkai yra tylejimo arba apsidraudimo būsenoje, kad jų pačių interesai yra svarbesni už tautos siekius. Dabartinė valdžia su priperėtomis biurokratinėmis institucijomis varžo ir riboja Konstitucijos galią, trukdo tautai laisvai dalyvauti valstybės kūrime. Lietuvai šiuo metu reikia ne bolševikinio mąstymo, o geros valios teisininkų pagalbos, kad būtų ne vilkinama, bet greičiau įkūnjama prigimtinė žmogaus ir tautos teisė laisvai gyventi savo tėvų ir protėvių žemėje.

J.H. Darvydienė
Vilnius

• Aleksandro Solženycino garsioji knyga „Gulago Archipelagas“ pirmą kartą išleista 1973 m. gruodžio 28 d. Už tą knygą jis buvo ištremtas iš Sovietų Sąjungos.

**A.†A.
ALEKSANDRA TUMOSIENĖ
CHAINAUSKAITĖ**

Gyveno Chicago, IL; anksčiau Kanadoje. Mirė po sunkios ligos, sulaukusi 80 metų. Pasiliko dideliame nuliūdime: brolis Vytautas Chainauskas, dukros Virginija Davis, Audronė Stel ir Neringa Machovskė; anūkių April ir Stephanie bei anūkas Tomas; teta Valerija Sialienė-Romano su šeima; dukterėčios Danutė Chainauskaitė-Ociepka ir Neringa Ciuderytė-Engesser; pussešerės: Ksenia Baggesse, Vijūna Scor, Eugenia Light, Asta Brazionienė ir pusbroliis Korneliuscher. Apeigos bus privačios Sendzik's Archer Funeral Home. Nuoširdžiai prašome visus gimines draugus ir pažįstamus prisiminti mirusiąją savo maldose.

Šeima

**A.†A.
JUOZAS ELVIKIS**

Gyveno Darien, IL, anksčiau Cicero, IL. Mirė 1995 m. spalio 1 d., 12:55 val. ryto, sulaukęs 79 metų. Gimė Lietuvoje, Tauragės apskrityje. Amerikoje išgyveno 46 m. Nuliūdė liko: dukterys — Donna-Danutė Laureckienė, žentas Antanas, Virginija McMahon, žentas Larry, sūnus Anthony, marti Audronė; anūki: Kristina, Robert, Paulius, Arius, Adam ir Breanna; sesuo Ona Šiurnienė ir kiti giminės. Velionis bus pašarvotas spalio 2 d. nuo 5 iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (prie Derby Rd.).

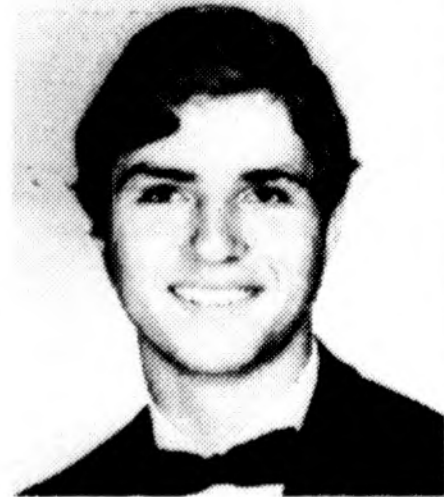
Laidotuvės įvyks spalio 3 d., antradienį. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėtas į Pal. Jurgio Matulioičio parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionio sielą. Po Mišių velionis bus palaidotas Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Vietoje giliu prašoma aukoti „Lietuvos Vaikų Vilčiai“ Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdė dukterys, žentai, anūki, sūnus, marti, sesuo ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 800-994-7600.

**VIENERIŲ METŲ
MIRTIES SUKAKTIS**

**A.†A.
JULIUS
STANKUS**

Š.m. spalio 8 d. sukanka vieneri metai, kai Julius Ramūnas Stankus, gimęs 1950 m. spalio 31 d. Cleveland, OH, iškeliovo į Amžinybę.

Būdamas jau Anapilyje, tikime, džiaugiamės, kad jo vaikučiai, 9 m. Andrius ir 14 m. Kristina uoliai mokosi amerikiečių mokyklose, dalyvauja skautų organizacijose, sporte ir, bendrai, lietuviškame gyvenime. Tuo džiaugiamės a.a. Juliaus tėveliai, Marija ir Ignas, brolis dr. Viktoras, giminės JAV-bėse ir Kanadoje bei draugai.

Visi pasigendame a.a. Juliaus, kaip ir jo vaikučiai, kurie laiko širdyse ir mintyse savo mylimą Tėvą, buvusį sportininką, taurų draugą, lietuvi.

Šeima

**A.†A.
VYTAUTUI VALAVIČIUI**

mirus, skaudaus liūdesio valandoje, jo žmonai EUGENIJAI, sūnams VALDEMARUI, RIMTAUTUI, RICĀRDUI ir anūkam, jo giminėms ir pažįstamiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

J.V.L. Vitų šeima.

Tillsonburg, Ontario.
Canada

**A.†A.
SOFIJAI J. RAGAUSKIENEI**

mirus, dukrą ALDONĄ ir dr. ANTONĄ LIPSKIUS su šeima, sūnų dr. LEONIDĄ ir PRAURIMĘ RAGUS su šeima nuoširdžiai užjučiame ir kartu liūdime.

Gedas ir Aldona Griniai

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Dail. Antanas Petrakis, pasižymėjęs Lietuvoje keramikos darbais, šiuo metu atvykęs į JAV, dalyvaus grupinėje parodoje, kurios atidarymas bus šį penktadienį, spalio 6 d., 7:30 val. vak., Čiurlonio galerijoje, Jaunimo centre. Paroda tęsis iki spalio 16 d. Galerija atidaryta šeštadieniais ir sekmadieniais, nuo 10 val. ryte iki 1 val. p.p. Visuomenė maloniai kviečiama parodą aplankyti.

Vyrai, paskubėkite užsakyti vietas į madų parodą, kuri vyks jau kitą sekmadienį (spalio 15 d.) Pasaulio lietuvių centre. Rezervacijos priimamos tel.: 708-257-8346 ir 708-279-1717. Kodėl vyrai? Dėl to, kad žmonos tikrai dalyvaus parodoje ir po to, savaime aišku, užsiorės naujų drabužių, tokių, kaip modeliuotojos dėvėjo. Vyrams yra tik du pasirinkimai: patiems susipažinti su modeliuojamais rūbais (ir jų kainomis), arba įtikinti žmoną, kad ji pasaulyje gražiausia, kad ji ir „druskiniu maišu apsvilkusi“ vis tiek geriau atrodytu, kaip bet kuri modeliuotoja.

Ketvirtadienį, spalio 5 d., per CBS televizijos tinklą, tarp 10 ir 11 val. vak. bus rodoma programa, pavadinta „48 Hours“. Tai įžvalgus reportažas apie pasirošimus popiežiaus Jono Pauliaus II kelionėms (netrukus jis lankysis New York, Maryland ir New Jersey valstijose). Reportažą paruošė žinomi JAV žurnalistai Harold Dow, Bill Lagattuta, Erin Moriarty, Richard Schlesinger, Susan Spencer, o pranešėjas bus Dan Rather.

PLC Bočių menėje rimtais klausimais diskutuoja Kongreso atstovas, kandidatuojantis į JAV Senatą, Richard Durbin (kairėje) ir dr. Petras Kisielius. Nuotr. Indrės Tijiūnienės

St. Joseph aukštesnioji mokykla, veikianti Westchester, IL, kviečia apylinkėje gyvenančius septinto bei aštuntojo pradžios mokyklos skyriaus berniukus su tėvais apžiūrėti mokyklą spalio 15 d., sekmadienį, nuo 1 iki 3 val. po pietų. Mokykla įsteigta 1960 metais ir jai vadovauja Christian Brothers vienuolija. Mokyklos adresas: 1840 Mayfair, Westchester, IL.

x Ona Siliūnienė, Alexandria VA, didelė geradarė, ir vėl atsiuntė vieno našlaičio išlaidų mokymui Lietuvoje metinį mokėstį \$150. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas. (sk)

x A.a. Jurgį Kasakaitį, mirusį Chicagoje pagerbdama, dr. Lilija Ignatonienė Lietuvos našlaičiams paskyrė \$20. Dėkojame! „Lietuvos našlaičių globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL, 60629. (sk)

ARAS ROOFING
Arvydas Kiela
Dengiamo ir taisomo visų rūšių stogus
Tel. 708-257-0746
Skambinti po 6 v.v.

ASS Čikagos skyriaus akademikams primenama dalyvauti metinėje šventėje spalio 6-8 d. Turint klausimų, prašome kreiptis į savo valdybų narius: FSS fil. Renatą Variakojytę, tel. 312-585-8649, ASD – t.m. Viliją Meilytę, tel. 708-532-3822; Korp! Vytis – senj. Andrių Utz, tel. 708-423-0307.

Amerikos Lietuvių tarybos įstaiga Čikagoje gavo iš Lietuvos Seimo kelis pranešimus, kartu su prezidento dekretu, kuriuo liepta nedelsiant pradėti svarstyti Pilietybės įstatymo pakeitimus. Įstatymo projektą jau aptarė du Seimo komitetai: Valstybės ir teisės komitetas; Žmogaus ir piliečių teisių bei tautybių reikalų komitetas. Savo pastabas ir nuomones komitetai jau įteikė Seimui. Laukiama, kad Seimas greitai pradės svarstyti naują Pilietybės įstatymo projektą.

Sofija Bražionienė, Oak Lawn, IL, negalėjusi dalyvauti „Draugo“ bankete rugsėjo 24 d., atsiuntė 40 dol. auką. Ačiū.

LB Švietimo tarybai rūpi vaikų žurnalo „Eglutė“ tobulinimas ir pritaikymas šių dienų skaitytojų poreikiams. Džiugu, kad spalio mėn. viršelis pasipuošė jaunos studentės Baltijos Udrūtės darbu. Lituanistinės mokyklos mokinė Deimantė Žukaitė ir Audra Adomėnaitė sukūrė didaktinę ir dektivinę apysakaitę: „Eglutės“ redakcinis kolektyvas dėkoja Baltijai, Deimantei ir Audrai, taip pat ragina kitus skaitytojus prisidėti prie „Eglutės“ tobulinimo.

Nekalto Prasidejimo parapija Brighton Parke ruošia iškilmingus pietus spalio 21 d., šeštadienį, parapijos salėje. Pradžia 6 val. vak. Tai bus oficialus parapijos 80 metų gyvavimo sukakties minėjimų užbaigimas.

x TRANSPAK praneša: „Prieš 56 metus (1939 m. rugpjūčio 23 d.), Hitlerio ir Stalino pavidimu, buvo pasirašyta Vokietijos ir Sovietų Sąjungos Nepuolimo sutartis, kurios slaptuoju protokolu dvi imperialistinės valstybės pasidalino Rytų Europą. Prisimenant tą gėdingą faktą, Lietuvos vyriausybė nutarė paskelbti rugpjūčio 23 d. Juodojo Kaspino diena ir išskirti valstybines vėliavas su gedulo ženklais.“

x Kelionė iš Čikagos į Londoną \$799 įskaitant lėktuvo bilietą ir 6 naktis viešbutyje. Skambinti: TravelCentre, Ltd. T. Lesniauskienei, tel. 708-526-0773. (sk)

x Kelionė iš Čikagos į Londoną \$799 įskaitant lėktuvo bilietą ir 6 naktis viešbutyje. Skambinti: TravelCentre, Ltd. T. Lesniauskienei, tel. 708-526-0773. (sk)

ALRK MOTERŲ SUVAŽIAVIMUI PRAĖJUS

Vasara visuomet pilna įvairių visuomeninių įvykių ir ilgai prisimenamų įspūdžių, kuriuos verta aprašyti. Šalia visų lietuviškų susitelkimų, šią vasarą rugpjūčio 17-20 d. Čikagoje įvyko ALRK (Amerikos Lietuvių Romos Katalikų) Moterų Sąjungos 46-tasis dvimetinis suvažiavimas. Delegaciją atvyko iš Massachusetts, Connecticut Wisconsin, Michigan ir Illinois. Apgyvendintos buvo „Hampton“ viešbutyje. Suvažiavimą globojo tam tikslui sudarytas komitetas, kuriam vadovavo Sąjungos sekr. Sabina Henson ir 3-čios kuopos pirm. Vida Sakevičiūtė.

Pirmoji suvažiavimo diena buvo skirta registracijai ir susitikimui vakarienei „Mabekens“ restorane. Antrąją dieną, penktadienį prasidėjo suvažiavimo posėdžiai, kurie vyko „Hampton“ viešbutyje.

Suvažiavimo posėdį pradėjo sekr. S. Henson. Ji pasveikino ir pristatė delegates, kurių tarpe buvo ir žymioji margučiu marginimo meistrė Ursulė Astrienė. Atvykęs kun. Antanas Micūnas aukojo šv. Mišias ir pasakė nuosirdų pamokslą. Po pamaldų posėdžiams vadovavo sąjungos pirm. Dalė Murray. Prasidejo centro valdybos narių ir delegacijų pranešimai. Pirminė D. Murray kalbėjo apie suruoštą sąjungos 80 metų jubiliejų ir sąjungos iškilniajameritieri išrinktosios Birutės Jasaitienės pagerbimo renginį. ALRK vykdo projektą aprūpinti Lietuvos tikinčiuosius mišiolais, platinamos atvirutės su Aušros vartų, Šiluvos, Pažaislio ir Kalvarijos šv. Marijos paveikslais, kuriuos piešė ses. dailininkė Mercedes. Aukomis paremti vienuolynai, seminarijos auklėtiniai, Katalikų religinė šalpa, U.S. Baltic Foundation, ALTas, Balzeko muziejus, Istorijos archyvas Lietuvoje, išlaikoma viena našlaitė.

I Draugo fondą ALRK Moterų Sąjunga įnešė 1,000 dol. ir pasiūlė suvažiavimo progą dar 500 dol. įnešti. Suvažiavimas vienbalsiai tam pritarė. Sąjungos vicepirmininkė ir delegatė iš Hartford kuopos Kathryn Urban, besirūpinant mišiolų reikalais, pranešė apie mišiolų projekto vykdymą, kooperuojant su ses. Igne, Putnam'e. Apie sąjungos finansus ir išd. pranešimus padarė sekr. S. Henson ir išd. V. Sakevičiūtė. Sąjungos „Žinia-raščio“ administratorė Palmira Braidenbach pranešė, kad kuopose narės gauna 613 egz. sąjungos atstovė Amerikon Lietuvių taryboje Bronė Motušienė kalbėjo apie ALTo veiklą. Roma Kuprienė, atviručių projekto vedėja, parodė naujai išspausdintas atvirutes. Visos pasidžiaugė gražiais Dievo Motinos paveikslais.

Vėliau vyko kuopų delegacijų pranešimai žodžiu ir, kurios neatvyko, raštu. Iš delegacijų pranešimų atsispindėjo sąjungiečių platūs labdaros ir visuomeniniai darbai. Įdomiai kalbėjo Ona Kildišienė iš Wor-

cester, Ma. Ten kuopa, be kitų labdaros darbų, šelpia ir vietinius benamius. Kuopos pajamas telkia ruošdamas įvairius renginius, maisto gaminių išpardavimą ir pan. Iš klausius pranešimus ir aptarus Sąjungos reikalus, pirm. D. Murray posėdį uždarė. Vakarieniauti dalyvės nuvyko į „Seklyčia“, LB Soc. reikalų tarybos išlaikoma restorane. Čia Čikagos apskrities pirm. Mary Gerčius ekrane parodė Lietuvos vaizdus.

Trečią suvažiavimo dieną delegatės išklyvo. Plaukdamos laivu Michigan ežere, norėjo pasigrožėti gražiais paežerės vaizdais. Bet diena pasitaikė lietinga, ir vaizdai buvo blankūs. Tačiau laiką laive praleido linksmai muzikai grojant, valgė priešpiečius ir stebėjo stilingą šokių programą. Vakare, šv. M. Marijos Gimimo parapijos salėje įvyko iškilminga suvažiavimo vakariene. Atsilankė daug garbingų svečių: lietuviškų parapijų kunigai, seselės vienuolės, inž. Antanas Rudis ir Marija Rudienė, BALFo pirmininkė, Birutė Jasaitienė, 1993 m. sąjungos suvažiavime išrinkta iškilniajameritieri, žinoma soc. reikalų darbuotoja Aldona Šmulkštienė, svečiai iš Anglijos, globojami dr. Danilevičienės.

Vakarienes programą pradėjo V. Sakevičiūtė, pasveikino vakarienes dalyvius ir, sugiedojus himnus, paprašė M. Rudienę vadovauti tolimesnei vakarienes programai. Maldą sukalbėjo parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas. Kalbėjo Lietuvos Vyčių veikėjas Frank Zapolis. Kunu pristatytos naujai į garbės nares pakeltos Sabina Ručaitė-Henson ir Vida Sakevičiūtė. Jas pasveikino sąjungos pirminė Dalė Murray ir vakarienes vadovė M. Rudienė. Vakarienes programą gražiai pajavirino meninės dalies atlikėjai – muz. Manigirdas Motekaitis ir sol. Dalia Eidukaitė-Fanelli, kuri padainavo pyne lietuviškų dainų bei operos arijų ir susilaukė gausių plojimų.

Vėliau visi bandė savo laimę „Laimės šulinyje“. Maloniai praėjus vakaras buvo baigtas visiems giedant „Lietuva brangi“.

Ketvirtąją suvažiavimo dieną, sekmadienį, įvyko suvažiavimo uždarymas šv. Mišiomis Nekalto Prasidejimo bažnyčioje. Sąjungietės, S. Henson vadovaujamos, atvyko į bažnyčią su sąjungos vėliava. Jas pasitiko parapijos klebonas kun. Anthony Puchenski ir palydėjo iki altoriaus. Šv. Mišias aukojo ir pasakė pamokslą kun. F. Kireilis. Valdybos narės su degančiomis žvakėmis rankose atėjo prie vėliavos ir davė garbingą pasižadėjimą dirbti sąjungos labui. Vėliavą ir auką nešė sąjungietės, pasipuošusios tautiniais rūbais.

Po pamaldų parapijos salėje sąjungietės priėmė 20-tos kuopos pirm. Stasė Viščiuvienė prie užkandžiais paruoštų stalų. Kun. F. Kireilis sukalbėjo mal-

niauskas dar pridėjo, kad ramybės, tikrosios ramybės, sugyvenimo, stokojava ne tik Lietuvoje, bet ir visur. Todėl pamokslininkas ir kvietė visus tikinčiuosius siekti tos tikrosios ramybės, atsiremiant į Dievo žodį ir Mariją.

Pamaldų metu gražiai giedojo parapijos choras ir svečiai iš Vilniaus, sol. Danielius Sadauskas.

Išpūdinga buvo tos dienos popietėje vykusį Šiluvos atlaidų procesija, į kurią susirinko apie 700 žmonių – parapijos draugijų nariai, pavieniai parapijiečiai – visi tie, kurie norėjo pagarbinti Mariją. Marquette Parko gatvėmis, esant gražiam orui,

liauskas dar pridėjo, kad ramybės, tikrosios ramybės, sugyvenimo, stokojava ne tik Lietuvoje, bet ir visur. Todėl pamokslininkas ir kvietė visus tikinčiuosius siekti tos tikrosios ramybės, atsiremiant į Dievo žodį ir Mariją.

Pagrindinis jo kelionės tikslas buvo Šiluvos atlaidai šv. M. Marijos Gimimo parapijoje, Marquette Parke. Jis čia ir praleido daugiausia laiko, apsisistodamas šios parapijos klebonijoje, kur juo nuosirdžiai rūpinosi pats parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas ir kiti parapijos kunigai.

Šių atlaidų pagrindinė diena buvo rugsėjo 19-ji, kuomet prel. K. Vasiliauskas atnašavo šv. Mišias, pasakė prasmingą pamokslą, kurio metu atpasakojo Šventojo Tėvo Šiluvoje pasakytą pamokslą (1993 m. rugsėjo 7 d.) žodžius. Tame pamoksle Šiluvoje popiežius labai akcentavo ramybę, kalbėdamas: „Kristaus ramybė! Visi lengvai galime suprasti, kaip karštai tikrosios ramybės išsiilgusi tauta, kuri šitiek kentė žeminančią prievartą, tautinio savitumo naikinimą ir dusinančią nežmonišką ideologiją. Po tarikamos gniuždančio režimo taikos, pagaliau atėjo ramybė, žadanti laisvą ir tvarkingą sugyvenimą, gerbiant visus žmones ir jų teises“.

Papiežius tada pažymėjo, kad tikrosios ramybės dar stokojava naujoji Lietuva. Prel. K. Vasi-

Amerikos Lietuvių Romos Katalikų moterų sąjungos seimą Čikagos ruošes komitetas. Iš kairės: Mary Anna Gerčius, Elizabeth Zibas, Vida Sakevičiūtė, Sabina Ročaitė-Henson, Bronė Motušienė ir Angela Leščinskienė.

liauskas dar pridėjo, kad ramybės, tikrosios ramybės, sugyvenimo, stokojava ne tik Lietuvoje, bet ir visur. Todėl pamokslininkas ir kvietė visus tikinčiuosius siekti tos tikrosios ramybės, atsiremiant į Dievo žodį ir Mariją.

Pažymėtina, kad ALRK Moterų sąjunga įsikūrė prieš aštuoniolika metų, ir tebėra veikli iki šių dienų, nes remiasi dviem amžiniais tikslais – tarnauti Dievui ir tėvynei ir yra šv. M. Marijos globojamos. Linkėtina, kad sąjunga dar ilgai gyvuotų, ir kad iš geros valios katalikų moterų daugiau naujų narių susilauktų.

PREL. K. VASILIAUSKAS IŠVYKO NAMO

Nors Vilniaus Arkikatedros klebonas ir Vilniaus kunigo seminarijos rektorius prel. Kazimieras Vasiliauskas Čikagoje viešėjo ne taip jau ilgai (rugsėjo 6-17 d.), tačiau per tą laiką jis stebėtinai daug padarė ir suspėjo daug kur dalyvauti.

Pagrindinis jo kelionės tikslas buvo Šiluvos atlaidai šv. M. Marijos Gimimo parapijoje, Marquette Parke. Jis čia ir praleido daugiausia laiko, apsisistodamas šios parapijos klebonijoje, kur juo nuosirdžiai rūpinosi pats parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas ir kiti parapijos kunigai.

Šių atlaidų pagrindinė diena buvo rugsėjo 19-ji, kuomet prel. K. Vasiliauskas atnašavo šv. Mišias, pasakė prasmingą pamokslą, kurio metu atpasakojo Šventojo Tėvo Šiluvoje pasakytą pamokslą (1993 m. rugsėjo 7 d.) žodžius. Tame pamoksle Šiluvoje popiežius labai akcentavo ramybę, kalbėdamas: „Kristaus ramybė! Visi lengvai galime suprasti, kaip karštai tikrosios ramybės išsiilgusi tauta, kuri šitiek kentė žeminančią prievartą, tautinio savitumo naikinimą ir dusinančią nežmonišką ideologiją. Po tarikamos gniuždančio režimo taikos, pagaliau atėjo ramybė, žadanti laisvą ir tvarkingą sugyvenimą, gerbiant visus žmones ir jų teises“.

Papiežius tada pažymėjo, kad tikrosios ramybės dar stokojava naujoji Lietuva. Prel. K. Vasi-

liauskas dar pridėjo, kad ramybės, tikrosios ramybės, sugyvenimo, stokojava ne tik Lietuvoje, bet ir visur. Todėl pamokslininkas ir kvietė visus tikinčiuosius siekti tos tikrosios ramybės, atsiremiant į Dievo žodį ir Mariją.

Pagrindinis jo kelionės tikslas buvo Šiluvos atlaidai šv. M. Marijos Gimimo parapijoje, Marquette Parke. Jis čia ir praleido daugiausia laiko, apsisistodamas šios parapijos klebonijoje, kur juo nuosirdžiai rūpinosi pats parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas ir kiti parapijos kunigai.

Šių atlaidų pagrindinė diena buvo rugsėjo 19-ji, kuomet prel. K. Vasiliauskas atnašavo šv. Mišias, pasakė prasmingą pamokslą, kurio metu atpasakojo Šventojo Tėvo Šiluvoje pasakytą pamokslą (1993 m. rugsėjo 7 d.) žodžius. Tame pamoksle Šiluvoje popiežius labai akcentavo ramybę, kalbėdamas: „Kristaus ramybė! Visi lengvai galime suprasti, kaip karštai tikrosios ramybės išsiilgusi tauta, kuri šitiek kentė žeminančią prievartą, tautinio savitumo naikinimą ir dusinančią nežmonišką ideologiją. Po tarikamos gniuždančio režimo taikos, pagaliau atėjo ramybė, žadanti laisvą ir tvarkingą sugyvenimą, gerbiant visus žmones ir jų teises“.

Papiežius tada pažymėjo, kad tikrosios ramybės dar stokojava naujoji Lietuva. Prel. K. Vasi-

liauskas dar pridėjo, kad ramybės, tikrosios ramybės, sugyvenimo, stokojava ne tik Lietuvoje, bet ir visur. Todėl pamokslininkas ir kvietė visus tikinčiuosius siekti tos tikrosios ramybės, atsiremiant į Dievo žodį ir Mariją.

Pamaldų metu gražiai giedojo parapijos choras ir svečiai iš Vilniaus, sol. Danielius Sadauskas.

Išpūdinga buvo tos dienos popietėje vykusį Šiluvos atlaidų procesija, į kurią susirinko apie 700 žmonių – parapijos draugijų nariai, pavieniai parapijiečiai – visi tie, kurie norėjo pagarbinti Mariją. Marquette Parko gatvėmis, esant gražiam orui,

Čikagai gerai pažįstamas visuomenininkas Pilypas Narutis ir jo žmona Elvyra šnekučiuojasi su svečiais iš Vilniaus prel. K. Vasiliausku prie šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios Marquette Parke, kur prelatas vadovavo Šiluvos atlaidams. Nuotr. Edvardo Šulaitio

zygiavo didelė eiseną. Jos gale buvo vežama Marijos statula, už kurios ejo grupė kunigų. Visiems suejus į bažnyčią, buvo atnešta Marijos statula ir pamokslą vėl pasakė prel. K. Vasiliauskas, kuris stebėjosi žmonių gausia šioje procesijoje. Kadangi dalis tikinčiųjų nesuprato lietuviškai, klebonas kun. J. Kuzinskas prelato žodžius paaikškino angliškai.

Cia reikia pažymėti, kad prel. K. Vasiliauskas dalyvavo daugelyje kitų susiejimų, ypač ten, kur dainavo ar giedojo sol. D. Sadauskas. Kaip jis pats sakė, jis draugauja su juo Vilniuje, tai ir Čikagoje norėjo pratesti savo draugystę. Prel. K. Vasiliaus-

V. Rutkauskienė, Waukegan, IL, apsilankiusi „Draugo“ knygyne nusipirko brangių knygų. Ačiū už lietuviškos spaudos meilę, nes šių laikų dienose ji yra labai reikalinga.

Amerikos Lietuvių tautinės sąjungos ruošiamas lituanistinių mokyklų mokytojų pagerbimas bus jau šį sekmadienį, spalio 8 d., Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Šventę pradedama šv. Mišiomis 11 val. ryte Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos bažnyčioje, o po Mišių – akademija ir meninė programa centro salėje. Kviečiami visi, lituanistinės mokyklas baigusieji, lankiusieji, ar lankantieji, jų tėvai, seneliai, artimieji, o taip pat visi, buvę esantys, ir norintys būti, lietuviškųjų mokyklų mokytojai.

kas kalbėjo „Seklyčioje“ rugsėjo 13 d., o sekančios dienos vakare – Pasaulio lietuvių centre, Lemonte.

Su Čikagos lietuviomis svečias iš Vilniaus atsiveikino rugsėjo 17 d. Cicero vykusiame renginyje. Jis šv. Antano parapijos bažnyčioje atlikė šv. Mišias ir pasakė pamokslą. Po pamaldų parapijos salėje įvykusiame susitikime su Cicero lietuvių telkinio gyventojais jis papasakojo apie Sibire praleistas dienas ir kvietė tautiečius nepalūžti, kaip nepalūžti ir tolimą Sibirą nublokštis tautiečiai. Prieš išvykdamas į aerodromą, jis kvietė susirinkusius aplankyti jį Vilniaus Arkikatedroje.

Čikagai gerai pažįstamas visuomenininkas Pilypas Narutis ir jo žmona Elvyra šnekučiuojasi su svečiais iš Vilniaus prel. K. Vasiliausku prie šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčios Marquette Parke, kur prelatas vadovavo Šiluvos atlaidams. Nuotr. Edvardo Šulaitio

Reikia pažymėti, kad visur, kur tik prel. K. Vasiliauskas kalbėjo, jis stengėsi ryškinti ramybės, sugyvenimo, tikėjimo Dievu mintį. Jis kvietė visur ir visada ieškoti to, kas visus jungia, o pamiršti tai, kas skiria. Tos jo mintys, reikia manyti, išliks visam laikui Čikagos ir apylinkių tautiečių širdyse.

Ed. Šulaitis

Nuo š.m. spalio 2 d. „Lietuvos Vaikų vilties“ (LVV) reikalų vedėjos pareigas perima **Aušra Petry**. Jūratė Budrienė, šias pareigas ėjusi nuo 1992 m. rudens, LVV komitete sutiko pasilikti ir rūpintis LVV informacija.

Vanda Prunskienė, Oak Lawn, IL a.a. chemiko **Jono Prunskio** liūdnei penkerių metų mirties sukakčiai paminėti įteikė \$1,000.- Draugo fondui prie ankstyvesnių garbės nario \$2,000.- įnašų. Už gausią paramą antrojo laipsnio Draugo fondo garbės nari Vanda Prunskienei nuosirdžiai dėkojame.

Rytoj – trečiadienį (spalio 4 d.), 6 val. vak., kviečiamas „Draugo“ renginių komiteto pasitarimas Marijonų vienuolyno patalpose. Visi komiteto nariai ir kiti asmenys, norintieji prisidėti savo darbu prie mūsų dienraščio gyvavimo, maloniai prašomi pasitarime dalyvauti.